SANDARA
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS
Prenumerata metams:
Amerikoje $2.50
Kanadoje ir Lietuvoje $3.00
Pusei metų:
Amerikoje $1.25
Kanadoje ir Lietuvoj $1.50
Skelbimų kainas klauskite laišku.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
Telephone So. Boston 2408.

SANDARA

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS LAIKRAŠTIS

SANDARA
LITHUANIAN WEEKLY
Published by Lithuanian National League of America.
Consisting of 85 Branches, Located in all largest cities of the U. S. A. Represents over 10,000 Lithuanians in the City of Boston and about 700,000 in the United States.
"SANDARA"
327 E St., So. Boston, Mass.
KAINA 5 CENTAI.

No. 33 | So. Boston, Mass., Rugpiutis-Augstu 19 d., 1926 m. | Metas XIII

Didelė Audra.

Padarė didelius nuostolius.

NEW YORKAS. Baisi audra New Yorko, New Jersey, Connecticut ir Pennsylvania valstijose. Keturi žmonės užmušti, 60 sužeistų ir nuostolių padaryta už $1,500,000. Audra buvo su lietumi ir perkunija. Sugriauta apie 100 namų. New Yorkas savo istorijoj neturėjo tokios kamšalienės koki dabar buvo. Nes vandeniui apsiemus požeminius tunelius buvo sulaikyti traukiniai ir žmonės neturėjo kur dėtis. Vienas požeminis traukinys turėjo sustoti nedavažiavęs stoties ir keletas žmonių jame tapo sužeisti, kada sumišusi minia išdaužė traukinio langus.

New Jersey valstijoje perkunas užmušė vaiką.

Windsor miestely, Conn. valstijoje moteris laike audros norėjo uždarytį savo namo langą. Audros verpetas pagavo ją ir išnešė per langą kur puldama liko užmušta.

New Yorko mieste požeminiai tuneliai tarp E. upės ir Hudsono apsemti. Traukiniai einanti į Philadelphia vienai valandai buvo sulaikyti. Vienas New Yorko traukinys einantis į Washingtoną pavėlavo 7 valandoms. Žodžiu sakant, visoje apielinkėje audra buvo sudariusi didžiausią paniką.

Nelaimė kasyklose.

SALEM, Ky. Cinko kasyklose, kurios randasi po ežeru ištiko nelaimė. Netikėtai buvo pradurtos kasyklų lubos ir ežero vanduo užliejo kasyklas, kuriose radosi penki darbininkai. Tuoj buvo teikiama pagelba vandens pompavimui ir išgelbėėjimui žmonių. Gelbėjimo darbas nevyko, nes pumpą užsikimšo. Nežiurint kliučių, gelbėjimo darbas buvo tęsiamas ir pagalios darbininkai tapo išgelbėti. Jie išbuvo po žeme 153 valandas.

Už žodį po litą.

KAUNAS. Krikščionių laikraštukas "Šaltinis", kuris patalpino straipsnį "Nevok" vadindamas valdžią vagiais, kam Seiman buvo įneštas projektas kunigams algas nemokėti tapo Marijampolės taikos teisėjo nubaustas. Tas valdžią šmeižiantis straipsnis turėjo 1000 žodžių, tad ir nubaustas užsimokėti 1000 litų, arba mėnesiui kalėjimo. Vadinasi "Šaltinis" nubaustas užsimokėti už kiekvieną valdžią šmeižiantį žodį po vieną litą.

Užgriuvo lietuvį.

PORT CARBON, Pa. Rugpiučio 11 d. apie 9 valandą rytę, State kasykloje užgriuvo lietuvį Juozą Zaranką, kuris sulyg pranešimo budamas su sulaužytomis kojomis kasyklose kankinosi net iki 4 valandai po pietų, vis šaukdamosi pagelbos. Nors jo du broliai stengėsi gelbėti, bet veltui, nes didesnis griuvimas buvo ir nelaimingasis tapo uždusytas.

LONDONAS. Anglijos Lordo Kichinerio kunas atrastas ir atgabentas palaidojimui.

Išgązdyta gyvatės pradėjo kalbėti.

ALLENTOWN, Pa. Dvylika metų tam atgal, kada tula mergaitė Minnie Wissriutė, dar buvo 10 metų amžiaus, kartą išsigandusi apsilabo ir nuo to laiko liko nebylė. Nors buvo teikiama visoki medikalė pagelba, bet niekas jai kalbą negražino. Gi rugpiučio 15 d. ji su savo draugėmis vaikščiojo po krumus ir pamatė didelę barškančią gyvatę, kuri susiraičiusi tykojo šokti. Mergaitė baisiai persigando ir po dvylikos metų nekalbėjimo sušuko "Gyvatė"! Draugės išgirdusios jos balsą daugiau jos išsigando, negu gyvatės.

Negali but prezidentu

NEW YORKAS. Buvo pasklydę gandai, kad Demokratų partija sekančiais rinkimais statys į Amerikos prezidentus dabartinį New Yorko gubernatorių Smith. Kadangi Smithas yra katalikas, tai New Yorke lankantis vyskupui, jis pabučiavo vyskupo žiedą. Dabar protestonai sako, kad tokis žmogus, kuris bučiuoja vyskupo žiedą, negali buti Amerikos prezidentu.

Traukinio katastrofa

BERLYNAS. Netoli Langenbachu, Bavarijoje, traukinys einantis iš Berlyno į Miuncheną patiko nelaimę. Trys vagonai nuvirto nuo rėlių kur sakoma dvylika žmonių tapo užmušta, o 30 sužeista, kurių tarpe keletas labai pavojingai.

NAUJĄUSIOS ŽINIOS.

MEXICO CITY. Pasirodė, kad buriai sukilėlių apsiginklavę nori padaryti riaušes ir nuversti valdžią. Bet valdžios kareiviams pavyko riaušininkus sučiupti ir nuginkluoti. Apie 50 sukilėlių pasodinta į kalėjimą.

NEW YORKAS. Garsus judamų paveikslų artistas Valentino randasi ant mirties patalo. Po padarytos operacijos yra labai silpnas ir jo nuo mirties išgelbėjimas yra abejotinas.

BERLYNAS. Amerikos plaukikė Gertrude Ederle, kuri yra vokiškos kilmės, parplaukusi Anglijos kanalą aplankė Vokietiją. Ji buvo labai iškilmingai sutikta.

PARYŽIUS. Reino krašte, kurį laiko okupavę alijantai iki šiol buvo laikoma 78,000 kareivių. Greitu laiku okupacijinė kariumenė businti sumažinta iki 62,000 kareivių.

PARIS, ILL. Tulo gyventojo Charles Ballew pradėjo griuti namai. Pašaukus meistrus pataisyti pastebėjo, kad jo namus sunaikino baltosios skruzdės, nes į sienas sulindusios sunaikino ramsčius.

WASHINGTONAS. Vietos teismo komisija nubaudė dvi moteris policmanus, del neteisingų areštavimų. Pasirodo, kad moterys policmanai yra žiauresnės negu vyrai.

Trockis šaukias Vokietijos pagelbos.

BUCHARESTAS, Rumunija. Maskvos bolševikų laikraščiai užginčina, kad Rusijoje viskas esą gerai, bet negali užslėpti tų suiručių kokios ten dabar pasikartoja. Rumunijos laikraščiai atspausdino žinią, kad Trockis šaukias Vokietijos militaristų pagelbos ir kad bolševikų opozicijos spauda šaukianti žmones sukilti prieš Stalino ir Rikovo tyronystę. Taipgi tie laikraščiai praneša, kad maištus Rusijoje sukėlėl anti bolševikinė organizacija, pasivadinusi "Juodoji žvaigždė".

Kita žinia iš Rygos praneša, kad bolševikai smarkiai stiprina Kremliaus apsaugą, nes toje tvirtovėje daug komunistų komisarų gyvena. Tad nors bolševikai užginčina žinias, bet ten kas tokio yra, nes sensacingos žinios nuolatos nebus skelbiamos.

Nesimaišys į Meksikos reikalus.

WASHINGTONAS. Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, William Green, padarė formalį pareiškimą, kad organizuotieji Amerikos darbininkai nesimaišys į Meksikos reikalus. Jis sako, kad Meksikoje konfliktas bažnyčios su valstybe yra vidujinis šalies reikalas, į kurį nėra reikalo maišytis.

Žuvo 47 žvejai.

HALIFAX, N. S., rugpiučio 14 d. Kilus baisiai audrai, 47 žvejai žuvo šį vakarą. Manoma, kad audra nuskandino jų laivelį ir jie visi prigėrė, nes šiomis dienomis nepaprasta vėsula siautė kaip ant sausžemio, taip ir ant jurių.

Vyrai geresni už moteris.

NEW YORKAS. Ispanijos karalienės drauge lankydama Amerika prisižiurėjo į čionaitinių žmonių gyvenimą ir jis pareiškė sekančiai: "Amerikos vyrai yra labai geri. Aš bučiau dėkinga, kad mano dukterei pavyktų sau už vyrą gauti amerikoną. Bet moterys tai netikusios. Jos visiškai nenori žiurėti savus namus ir nemyli ramų namų gyvenimą. Aš nevelinu savo sunui gauti už moterį amerikonką."

Kinų aliantai laimėjo.

PEKINAS. Kinijos jungtinės spėkos, vadovaujamos maršalų Wu Pei-Fu ir Chang Tso-Lin laimėjo mušį prieš Pekino tautinę kariumenę ir užėmė Hankom Pass. Šios kariumenės buvo susikoncentravusios kalnuose ir Pekino tautinei kariumenei uždavė labai skaudų smugį.

Automobiliai padarė didelius nuostolius.

WASHINGTONAS. Komercijos departamento sekretorius Hoover paskelbė statistikas, kiek bėgyje pereitų 12 mėnesių laiko automobiliai Amerikoje padarė nuostolių. Jis savo raporte sako, kad per tą laiką nuostolių padaryta už $600,000,000 ir užmušė 30,000 žmonių. Automobilių skaičius Amerikoje kasdieną didėja, sykiu didėja ir visokios nelaimės.

Riaušės pasikartoja.

MEXICO CITY. Meksikoje susirėmimų valdžios policijos su katlikais nuolatos pasikartoja. Nežiurint įstatymo paskelbimo, romiški katalikai nenori klausyti valdžios padavadinimų ir mėgina drumsti ramybę. Tokiuose susirėmimuose keletas kunigų tapo užmušti, o daugelis pasodinta į kalėjimus. Kunigai, kiek tenka patėmyti, tą daro politišku išrokavimu. Jie nori drumsti ramybę ir privesti prie to, kad kitos valstybės įsimaišytų į Meksikos reikalus.

Amerikos Columbo vyčiai padavė sekretoriui Kellogg reikalavimą, kad Amerika butinai įsimaišytų į Meksikos reikalus ir apsaugotų tenaitinius Amerikos piliečius katalikus. Iki šiol prezidentas Coolidge laikėsi nuošaliaj ir buvo nusistatęs į Meksikos reikalus nesikišt.

Karo pavojus Balkanuose

BUCHARESTAS. Bulgarija gavo notą nuo Jugoslavijos, Rumunijos ir Graikijos. Notoje reikalaujama pasiaiškinti link Bulgarijos esančios reguliarės kariumenės parubežy.

Telegramos iš Berlyno praneša, kad balkanuose yra rimtas karo pavojus. Valstybės, kurios pasiuntė Bulgarijai notą, esančios pasirengusios karan bile valandą. Kaip viskas užsibaigs sunku pasakyti.

Eksplodavo Hungarijos arsenalas.

BUDAPESTAS, Hungarija. Vienatinė amunicijos dirbtuvė, kuri šiai šaliai liko po karo šiomis dienomis eksplodavo. Eksplozija buvo umi ir baisi. Apskaitliuojama, kad virš 300 darbininkų, dirbusių arsenale liko sužeisti, o apie dvidešimts užmuštų. Eksplozijai kilus, daugelis darbininkių moterų išbėgiojo su degančiomis drapanomis. Pirmutinė eksplozija kilo artilerijos magazine, kur eksplodavusios bombos uždegė ir kitas magazino dalis.

Vokietijoj daugiau berniukų negu mergaičių

BERLYNAS. Pasibagius Europos karui, Vokietijoje iš 62,348,700 gyventojų, 2 milijonai moterų bei merginų buvo daugiau negu vyrų.

Per pereitą tulą laiką, gimimo rekordai parodo, kad berniukų gimimas 7 nuošimčiu yra didesnis negu mergaičių.

Vokietijoj smarkiai einama prie didelio taupumo, kad greičiau atstačius šalį į normalaus gyvenimo vėžias. 1924 metais Berlyne buvo 16,400 automobilių, gi šiais metais yra tik 15,900 automobiliai. Žmonės daugiausiaj važinėja arkliais, nes viename Berlyne yra 4,000,000 gyventojų, kurie važinėja arkliais.

New Yorko sausinimas.

NEW YORK. Feder. Grand Jury išdavė verdiktą, kuriuomi apkaltinama 27 daktarai, 32 aptiekoriai, 14 degtinės išdirbėjų agentų ir dvi aptiekų korporacijos. Jie visi apkaltinti už degtinės šmugeliavimą ir laužymą prohibilijos įstatymą. Apkaltinimo akte sakoma, kad daktarai sutartyje su degtinės šmugelininkais ir aptiekoriai darė šmugelio biznį receptais ir kitokiais budais.

Pasmerktųjų nužudymą atidėjo

Lietuvių moterų kolionės

Musų draugas prisiuntė iš Pittsburgh, Pa. vietinio amerikonų laikraščio iškarpą kurioje rašoma sekančiai: "Ar jųs esate girdėję žodį "bambizas"? Tai yra naujas kalbos žodis, pasakytas per Veronika Grapienę ant R. Baranauskienės sunaus. Baranauskienei tokis jos sunaus pavadinimas nepatiko ir jos pradėjo palaidais žodžiais argumentuoti. Pagalios Baranauskienė patraukė teisman Graipenę ir pastaroji tapo nubausta užsimokėti $1.00 pabaudos ir teismo kaštus."

Mat Grapienė yra Rymiokų parapijonka, o Baranauskienė tautinės bažnyčios parapijonka. Kadangi kova eina tarp tų dviejų bažnyčių, tai tokią kovą vartoja ir jų parapijonkos.

Nauji "krikščionių" nusikaltimai.

21. VII. Seime paaiškėjo buvusios "krikčšionių" bloko vyriausybės naujos panamos. Seimas be galo sujaudintas, reikalauja kriminalistus tuojau atiduoti teisman.

Iš šių metų biudžeto eilinio 1426 Nr., 4 x buvusios "krikščionių" vyriausybės padaryta šios neteisėtos išlaidos:

1) Išduota šv. Zitos d-jai 14,000 litų paskolos ir šioji paskola paversta pašalpa.

2) Perkelta iš eilinių paprastų Finansų ministerijos išlaidų eil. 215 Nr., 10 § 400,000 litų.

3) Išmokėta taupomoms kasoms 750.000 litų Vailokaičio "Maisto" b-vės skolai padengti.

4) Duotos paskolos paverstos pašalpomis.

Bendrai iš minėto 1426 N-rio pinigai išleisti ne tam tikslui, kuriam jie buvo Seimo skirti; gi perkėlimai iš paragrafo į paragrafą buvo padaryti š. m. 21 gegužės, kai jau naujas Seimas buvo išrinktas.

Sukilėliai laimi Rusijoj

LONDONAS. Daily News korespondentas iš Vienos praneša, kad Rusijos sukilėliams palei Odesą sekasi. Jie užėmę svarbų geležinkelių punktą, jungiantį Kijevą su Odesa. Sukilėliams stoje srityje vadovvauja generolas Lačevič. Taipgi praneša, kad Juodųjų jurių laivynas užėmęs tris geležinkelio stotis Juodųjų jurių priepiaukoje. Abelnai patsai sukilimas kas diena darosi didesnis ir didesni buriai prisideda prie sukilėlių.

Albanai nuginklavo jugoslavus.

VIENA, Austrija. Burys Jugoslavijos kareivių perėjo Albanijos rubežių ir pradėjo terorizuoti parubežio gyventojus. Albanijos kariumenė apsupo užpuolikus ir nuginklavo.

Daug bepročių Kinijoj.

KULING, Kinija. Vėliausios statistikos skelbia, kad dabartiniu laiku Kinijoj randasi 1,341,600 lunatikų, bepročių. Tokias skaitlines paskelbė 350 Kinijos daktarų. Valdžia labai jais susirupinusi, nes neturi ligoninėse vietose juos suguldyti ir gydyti.

Bus nauji teismo perkratinėjimai.

BOSTON, Mass. Rugpiučio 8 d. čia turėjo elektros kedėje mirti trys jauni vyrai: John J. Devereaux, John J. McLaugkurie atrasti kaltais nužudyme karų kompanijos sargo James Furneau, spalio 5 d., 1925 metais, Waltham, Mass.

Apkaltintus žmogžudžius gina advokatas Juggins, kuriam pavyko nuo paskirtu laiku nužudymą sulaikyti iki rugpiučio 12 d. Jis pirmiausiai kreipėsi prie gubernatoriaus Fuller prašydamas pasigailėjimo, gubernatorius buvo atsisakęs. Vėliaus kreipėsi į aukščiausį teismą, bet teismas pareiškė, jis tame reikale nieko negali daryti, tik gubeatoi rinursr TH ryti, tik gubernatorius turi konstitucijos leidimą juos sulaikyti nuo nužudymo ir pavesti naujam perkvotimui. Tada minėtas advokatas kreipėsi vėl į gubernatorių ir pastarasis sušaukė savo konsulato nepaprastą posėdį ir nužudymą sutiko nukeltį iki lapkričio 18 d., kur iki tam laikui advokatas darys naujus tyrinėjimus ir bus naujas bylos perziurėjimas.

Mirties atidėjimas nepaprastai sutiktas.

Apie 4:05 valandą po pietų, kada buvo pareikšta, kad jų nužudymas atidėtas, ta žinia visų buvo sutikta su nepaprastu upu. Nuteistųjų motinos, išgirdusios tokią žinią, apsipylė džiaugsmo ašaromis. Kaliniai, kurie turėjo tik kelias valandas gyvenimui, kada išgirdo, tai suklaupę pradėjo poterius kalbėti.

Laike sprendimo, konsulato name buvo vieno nuteistojo sesuo Teresė Devereaux, kuri išgirdusi nuosprendį puolė prie sekretoriaus Frank Manning ir abiem rankom apsikabinus jo kaklą pradėjo bučiuoti.

Prie konsulato namų laukė tukstantinė minia žmonių. Jie degino raudonas ugnis ir reiškė simpatiją apkaltintųjų advokatui ir kitiems, kurie dėjo pastangas jų išgelbėjimui. Išgirdus tą žinią, apkaltintųjų advokatas pareiškė, kad jis eis namo ir išmes savo iš miego keliamą laikrodį, kurį buvo užsistatęs jį prikelti nuteistųjų mirties valandoje.

Kaliniai dabar perkelti iš mirties kalėjimo į kitą, kur turės žmoniškesnį gyvenimą. Advokatas turįs vilties, kad juos išgelbėti nuo mirties, pakeičiant bausmę amžinu kalėjimu.

Drusai sumušė francuzus.

LONDONAS. Drusai, kurie jau ilgas laikas grumiasi su francuzais ir ispanais kovodami už savo šalies nepriklausomybę, padarė smarkią ataką ant francuzų ir juos smarkiai sumušė. Pranešimas sako, kad drusai uždavė tokį didelį smugį francuzams, jog pastarieji neteko užmuštais ir sužeistais 1,600 kareivių.

Francijos "Tigras" Clemenseu atsišaukia į Ameriką prašydamas dovanoti skolas ir ragina Ameriką prisiminti laikus karo pralietą kraują. Bet jis nieko nesako, kad francuzai norėdami užvaldyti didesnes teritorijas smaugia drusus ir be jokio pasigailėjimo lieja jų kraują.

A. L. T. Sandaros Reikalai

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ

Prie 1 kp. Brooklyn, N. Y.:
Povilas Kulis.
Prie 45 kp. Cliffside, N. J.:
Jonas Burneikis,
Zigmas Dirsė.
Prie 64 kp. Binghamton, N. Y.:
O. Kleveckaitė.
Prie 72 kp. Los Angeles, Cal.
B. Stilsonas.

Varde ALT. Sandaros, sveikinu musų naujuosius idėjos draugę ir draugus, įstojusius į Sandaros organizaciją dirbti bendrą tautinį bei kulturinį darbą.

PIRMUTINIŲ ŠAUNUS PASIRODYMAS.

Įvairių kolonijų Sandariečiai sujudo darban ir štai ką jie mums rašo:

DAYTON, Ohio. Vietinė Sandaros 34 kuopa laikė savo susirinkimą ir svarstė organizacijos reikalus. Kuopa supranta, kad Centras pasirengęs nuveikti didelius darbus, o kad tie darbai butų pasekmingi, štai prisiunčiame Centro reikalams, Principų išleidimui ir Kalendoriui $10.00.

DETROIT, Mich. Sandaros 29 kuoipa laikė susirinkimą. Pas visus Sandariečius upas geras ir pasirengę dideliems darbams. Prisiminus Centro reikalus ir leidinius, kurie turi butį skubiai atspausdinti, kuopa iš savo iždo paskyrė ir prisiunčiame $10.00. Žiurėsime ką ant to pasakys kitos kuopos.

WATERBURY, Conn. Sandaros vietinė 11 kuopa laikė savo susirinkimą, kuriame tarp kitoko buvo pakalbėta ir apie Centro reikalus. Kuopa Centro darbams paremti suteikia paramą ir prisiunčiame sekančiai: Centro reikalams $5.00; principų išleidimui $5.00; Kalendoriaus išleidimui $5.00. Viso $15.00. Waterburiečiai pasirengę dideliam darbui ir lauks, kas juos šiame reikale galėtų sukirsti. Ar rasis bent kuri kita kuopa, kuri savo parama galėtų mumis viršyti?

Tai ve ką sako Daytono, Detroito ir Waterburio Sandariečiai. Kaszin ką ant jų tokio atsiliepimo pasakys kitos kolonijos. Mes nenorime dasileisti tos minties, kad kitos kuopos šioms užsileis. Jos irgi nenorės buti paskutinės ir labai galimas daiktas, kad pirmasias net ir sukirs.

Nuo savęs turime pastebėti, kad sekančių metų Sandaros Kalendorius įvairus savo turiniu. Redakcija deda visas pastangas, kad jis savo įtalpa viršytų visus kitus buvusius ir taip bus. Daug svarbių raštų jau turime priruošę ir dar daug dasidės. Tad sekančių metų kalendorių kiekvienas mylės ir juom bus patenkintas.

VAKARAI SMARKIAI JUDINASI.

Jau keletą kartų prisiminėm, kad vakarų Sandariečiai smarkiai judinasį darban. Tai yra ne tuščiais žodžiais pasakymas, bet yra linksmas ir džiuginantis faktas.

Štai šiame numeryje patalpiname Chicagos Sandariečių pranešimą, kuris mums pasako, kad ten persiorganizavo Sandaros Apskritys. Kaip matome, į Apskričio valdybą pateko tie žmonės, kurie turi daug sumanumo, energijos ir pasišventimo organizacijos darbams. O kadangi kiti Chicagos Sandariečiai kaip mums yra gerai žinomi, yra geri idealistai, tai nėra abejonės, kad jie Apskričio valdybai gelbės galimiausiais budais ir apskritys su savo energinga valdyba galės tiesiog sulošti net nusveriančią rolę musų organizacijoje.

Sveikiname Naująją Chicagos Sandariečių Apskričio valdybą ir abelnai visus tenaitinius musų idėjos draugus. Laukiame jusų didelių darbų ir nemanome, jog apsivilsime laukime, nes jusų jiegos didelės ir jusų darbai bus našus.

Antras džiuginantis dalykas, tai Detroito Sandariečių pasirengimas darban. Iš jų gauname pranešimą, kad buvusiame kuopos susirinkime visi vienbalsiai nutarė, kad **butinai** kiekvienas gautų po du naujus draugus! Reikia pastebėti, kad Detroito Sandariečiai dar niekados nekalbėjo tuščiais žodžiais. Jei jie kada ką sakė, tai jų pasakymas ir buvo išpildytas. Mat tokie vyrai, kaip Detroito Sandariečiai tai baikomis neužsiima. Jie visuomet sako: jei pažadėta, tai turi buti ir ištesėta.

Iš kitų vakarinių kolonijų tikrų žinių negauname. Kiek tenka suprasti, tai ir kitos kolonijos rengiasi prie naujų darbų. Mat ateinantis Sandaros Seimas bus vakaruose, Chicagoje, tai vakarų Sandariečiai ir sako, kad pas juos Seime neprivalo buti dejonių ir nusiskundimų del visokių mažmožių. Girdi iš laiko turime imtis, gerai padribėti, o Seime suvažiavę suvesime savo darbų skaitlines, kurios turi parodyti didelį musų laimėjimą, visų bėdų nušlavimą ir organizacijos pastatymą ant tvirčiausių pamatų.

Rytų Sandariečiai irgi nesnaudžia. Jie visuomet dirbo ir dirbs. Kada vakarai su rytais sujungs savo didelį darbą, tai aišku, kad jis bus milžiniškas.

K. J. Paulauskas,
Centro Sekretorius.

PERSIORGANIZAVO CHICAGOS SANDARIEČIŲ APSKRITYS.

Atsižvelgiant į svarbų reikalą Chicagos sandariečiai nutarė pertvarkyti vietinio apskričio sudėtį ir su jo pagalba pradėti didesnį darbą.

Trečiadienio vakare, rugpiučio 4 d. "Eltos" ofise įvyko Sandaros kuopų atstovų susirinkimas. Jame tapo priimta rezignacija senosios apskričio valdybos į jos vieton išrinkti šie asmenys:

Pirmininku S. Kodis,
Vice pirm. S. Grišius,
Sekretorius J. Švitra,
Iždininku P. Gasiunas,
Organizatoriu ir korespondentu M. Vaidyla.

Naujoji valdyba tuojau pasiryžo surinkti į dvi savaitį laiko ne mažiau $100.00. Sandaros Centrui, kuriam pinigai yra labai reikalingi.

Į Apskričio darbą tvarką įeis stiprinimas pažangaus elemento Chicagoj, sulaikymas komunistų didėjančios įtakos musų draugijose, konstruktyvis kulturos veikimas ir kiti.

— Koresp.

DETROIT, MICH.

ALTS. 29 kp. darbuotė.

Rugpiučio 8 d. L. svetainėje įvyko 29 kuopos susirinkimas ir gana skaitlingas. Pirmininkui neatsilankius, susirinkimą atidarė ir tvarką vedė vicepirm. P. Šuipis. Komisija surengimui išvažiavimo ant ukės raportavo, kad išvažiavimas liepos 18 d. buvo puikus, dalyvavo per keturias dešimts svečių. Apart smagaus pasilinksminimo, dar kuopai liko pelno $11.25.

Toliaus buvo svarstyta kaip praplėsti šios kuopos darbuotė. Prieita prie išvados, kad reikia daryti daugiau parengimų. Todel ir nutarta tuojaus iš rudenio surengti didelį balių su programu. Vėliaus vakarienę. Taipgi nutarta užimti piknikui daržą sekančiai vasarai. Nutarta pasiųsti $10.00 iš kuopos iždo Sandaros reikalams. Po to narys J. Ambrazevičius pareiškė: "tuli iš musų nusiskundžia, kad persunku dirbti. Todel per sekančius du mėnesius prirašykime kiekvienas sandarietis po du narius. Padidės musų armija trims sykiais, tuo sykiu ir bus lengva dirbti. Dabar žiurėsime, kuris bus pirmuoju. Šiaip ar taip šioj kuopoje upas neblogas ir darbuotė nors ir išlėto, bet vis eina pirmyn ir jeigu tik butų sutartinai dirbama, mes galėtumėme gana rimtai visuomenėje pasirodyti. Bet dėja, to nėra. Tuli iš narių, kurie turėjo laimę buti šios kuopos sutvertojais, jai dirbo ir dabar galėtų dirbti, bet nedirbo ir netik "neturi laiko" ateiti užsimokėti narines duokles. Kai kurie senesni draugijos nariai lanko susirinkimus, rupestingai žiuri draugijos reikalus, bando įkvėpti naujiems nariams energijos ir prirengti savo idėjai naujus darbininkus. Gi pas mus priešingai: kada jaunieji nariai dirba, tai senieji "tautiškai snaudžia."

Rugp. 1 d. pas sandariečius Motuzus buvo surengta visų mylimam daktarui J. Jonikaičiui sulauktuvių vakarienė, kur dalyvavo apie dvidešimts ypatų, sandariečių ir daktaro artimesnių draugų. Surengimu rupinos kuopos valdyba. Daktaras gana plačiai papasakojo savo įspudžius iš apsilankymo Lietuvoje. Pranešė kad p. Vitkauskas, buvęs "Šiaulių Naujienų" Red. prašo pašalpos ir yra vertas. Ant vietos buvo sumesta jam aukų $21.00. Linksmai pasišnekučiavę svečiai išsiskirstė jau gana vėlai.

Nekorespondentas.

MONTELLO, MASS.
Sandariečių domei.

Jau tulas laikas neturėjome draugiško pasikalbėjimo, nes dabar subėgo svarbių reikalų kurių nebegalima toliaus atidelioti. Todelei valdyba sutarė šaukti Sandariečių ekstra susirinkimą pėtnyčios vakare 7:30 val. rugpiučio 20 d. L. A. kliubo svetainėj, 113 Ames st. Nei vienas Sandarietis neapleiskite šio susirinkimo, neatsižvelgiant koks oras butų, visi Sandariečiai butinai dalyvaukite.

A. Vaitkus.

Meksikas ir Vatikanas.

Ar pateisinama Meksikos Respublika už atskyrimą bažnyčią nuo valstybės? Ar draudžiama tikyba Meksikoje?

Desputas Meksikos Respublikos valdžios su Vatikanu reikale atskyrimą bažnyčią nuo valstybės yra viena iš svarbiausių Meksikos valstybės politinių reformų; taipgi, ši Meksikos valdžios akcija sukėlė didelių debatų, galima sakyti visame pasauly tarpe tikinčių žmonių ir net politikų. Amerikos spauda labai plačiai diskusuoja šitą Meksikos politinę reformą linkui Rymo katalikų bažnyčios, tečiaus spaudoje opinija yra ne vienoda: tuli laikraščiai skelbia, jog tai yra begalo radikališkas ir nepateisinamas aktas prieš R. katalikų bažnyčią ir podraug tikybą, varžantis laisvę tikybos. Kiti laikraščiai, ypatingai progresyviški ir liberalinio nusistatymo, motyvuoja, jog tai tik vienatinis išėjimas meksikonų į kulturinį progresyvišką gyvenimą, nusikratant klerikalizmą.

Daugelis tikinčių amerikonų nedasileido minties, kad tokia politinė reforma butų galima įvykdinti Meksikoje, kuomet 90% šalies gyventojų yra Rymo katalikai. Tačiaus pastaromis dienomis, ypač pabaigoje liepos mėnesio, jau buvo numatyta, kad Meksiko valdžia, remdamosi valstybės konstitucija, priimta 1917 metais, eina prie vykdymo įstatymų, atskirimui bažnyčią nuo valstybės. Tuomet kaip Meksikoje taip ir kitose šalyse, katalikai manė, jog paskutinėse valandose, minios sukils ir nušluos vyriausybę su visais įstatymais etc. Bet atbulai, viskas atlikta taip kaip valstybės vyriausybė buvo nusistačiusi. Tiesa, ši istorinė politinė perversmė neįvyko be kraujo praliejimo ir tulų sukilimų bei nežmoniškų linčiavimų vietų viršaičių, kurie vykindami įstatymus į gyvenimą ir pildydami vyriausybės įsakymus, tapo nužudyti per sufanatikėjusią katalikišką minią. Tečiaus, reikia stebėtis, kad tokioj šalyj, kaip Meksika, kurioje žmonės yra tamsūs ir karšto temperamento, vedami po kunigų instrukcija prieš vyriausybę, jie visgi gana ramiai užsilaikė nuo riaušių. Tiesa, nelengva jiems buvo daryti pasipriešinimus, nes visa krašto policija ir kariuomenė stovi išvieno su vyriausybe ir buvo prisirengę bile riaušes sutikti su jiega apvaldymo.

Meksikos vyriausybė yra pateisinama už tokią akciją ir jinai istorijoj Meksiko valstybės ir tautos bus didelej gerbiama jaunos gentkartės.

Meksikos valstybei desputas del atskirimo bažnyčios nuo valstybės nėra pirmas. Tokių desputų yra buvę seniaus ir Vatikanas yra prityręs tokių atsitikimų Meksikoje. Per 350 metų, meksikiečiai buvo po aštria priespauda Rymo katalikų bažnyčios vyriausybės—klerikalizmo ir, laike virš tų trijų amžių, buvo daugelis riaušių, nes R. K. bažnyčios vyriausybė Meksikoje, buvo diktatorė politikos ir ekonominio bei švietimo problemų. Istorikai sako, kad vien delto Meksikoje nebuvo galimybės žmonėms pasiekti apšvietą ir kulturinį pakilimą, taipgi, per ilgus laikus tenai nuolatos budavo naminės karės-revoliucijos; progresyvis elementas stengėsi nepasiduoti į klerikalinę vergiją, o klerikalai dėjo pastangas nepaleisti valstybės aparatą iš savo rankų. Po revoliucijos, po nužudymų Maksimilian šeimynos ir panaikinimo jo dinastijos, visa eilė metų praėjo kovoj meksikiečių prieš Rymo Katalikų herarchiją, kuri didžiumoje buvo ne meksikonų kilmės, bet svetimtaučiai, Ispanai, Italai, francuzai ir amerikonai kunigai, kurie valdė Meksikoje katalikų bažnyčią, visuomenę ir valstybę. Jie kaipo ateiviai neturėjo prietelingų jausmų del meksikiečių, jų tikslas buvo pasipelnyt individališkai ir pagrobti daugybę del katalikų bažnyčių-Vatikano trustui, tai buvo aukščiausiu jų geidimų. Meksikonų kilmės katalikų kunigai, buvo statomi į vietas darbą kaipo misionieriai, bet ateiviai kunigai ir minyškos atlikdavo visą savo organizacijos darbą centruose ir vesdavo politiką bei agitaciją prieš progresyvį elementą, žodžiu, per spaudą ir per parapijines mokyklas. Jų užduotis buvo laikyti liaudį tamsoj, taip kaip kitados Rusijoj idant butų lengviau tokais tamsias minias suvaldyti ir daugiau išnaudoti.

Atskirimas katalikų bažnyčios nuo valstybės 1857 mete ir Juarez'o revoliucija ir mirtis. Klerikalų įsigalėjimas ir vėl puolimas.

Virš keturi šimtai metų kaip katalikystė Meksikoj prasidėjo ir jeigu katalikų bažnyčios vyriausybė butų atlikus savo pareigą, kaip jų dešimtas Dievo prisakymas sako: "mylėsių artimą savo, taip kaip pat savę", tai nunai nei niekad katalikų bažnyčia nebutų susilaukus tokios neapykantos žmonijoje, bet per tris šimtus metu laiko nuo įsigalėjimo katalikų herarchijos Meksikoje, yra rekordas katalikų bažnyčios vyriausybės darbų užrašytas istorijoj su krauju ir ašaroms, bei priespauda su išnaudojimu. Tenai nieko daugiau nėra nuveikta per virš trijų šimtų metų kulturoj ir švietimo darbe, kaip tik pristeigta dešimts tukstančių bažnyčių ir vienuolynų, milijonai dolerių sukrauta į gražiausias katedras ir turtinguosius vienuolynus, tas viskas tapo paimta iš vargdienių žmonių kruvino prakaito ir nieko jiems apart tikybos neduota. Tukstančiai yra palaikoma vienuolių ir kunigų kaipo dykaduonių, nieko nedirbančių, neišduodančių jokį produktą, tečaius jiems reikia apsirėdyti ir pragyventi o tas viskas buvo ant tamsios liaudies pečių sukrauta.

Tokiai padėčiai esant, 1845 metais, prasidėjo bruzdėjimas pažangiame elemente Meksikoj, nusikratyti tą sunkią naštą R. K. herarchiją. Garsusis Meksikos' revoliucionierius patrijotas Juarez, susiradęs burelį pasekėjų, kurie buvo pagauti revoliucijinio Ispanų nusikratymo, numatė, kad Meksikoje nebus galima sudaryti ir palaikyt pastovią tinkamą valdžią, iki nebus atskirta Rymo Katalikų bažnyčia nuo valstybės. Kas ir buvo padaryta. Juarez, buvęs prezidentu, jis pagamino įstatymus ir 1857 mete katalikų bažnyčia tapo atskirta nuo valstybės. Visi jos turtai neteisėtu budu įgyti tapo nacionalizuoti. Bet kova tarpe klerikalų ir meksikiečių vyriausybių nesiliovė. Juarez'as pagaliaus tapo nužudytas ir klerikalai vėl pradėjo grėbtis prie galybės. Visose bažnytinėse mokyklose, vaikai ir suaugę buvo mokinami nedaryti jokių priesaikų prie legalių valstybės notarų; neklausyti valdžios parėdymų; ignoruoti įstatymus, nes girdi, tas viskas nėra pripažinta per šventąjį tėvą-popiežių, kad buk tas nepaeina nuo Dievo, bet tai šėtono padaras. Tokią agitaciją vedant per sakyklas bažnyčiose ir spaudoj bei mokyklose, liaudis po priedanga tikybos, ėjo prieš savo valdžią. Kadangi apart svetimšalių kunigų, Meksikon pradėjo kolonizuotis įvairūs svetimšaliai su tikslu, idant pagrobus Meksikos turtus, kurių Meksikoje yra begalo daug, žalios medžiagos formoje, kaip tai aliejaus, gasolino, aukso, anglies ir visokių kitokių brangių mineralų; todel turto geidžiančių magnatų priviso begalo daug iš viso svieto ir jie kaipo konservatoriai, nuolatos rėmė dvasiškiją, nes jų tikslas buvo, kad per R. K. bažnyčią palaikius tamsybę liaudy, neprileidus ją prie apšvietos, idant pastaroji nesugebėtų sudartyi pastovią ir progresyvišką valdžią, kuri aprubežiuotų privelegijas kapitalo magnatams. Apart to, kapitalistai geraį suprato, kad jie tokioj padėty, kuomet liaudis tamsi, jie ne tik, kad išnaudos šalies mineralus, bet ir tuos žmones kaipo fizines jiegas savo interesams. Todelei laikui bėgant, Meksikoj po nužudymui Juarez, R. K. bažnyčios herarchija vėl dasigavo galybės Meksikoje 1874 mete, jie viešpatavo iki 1911 kuomet kitas garsus demokratas Madero revoliucijos budu nuvertė klerikališką valdžią ir pradėjo vykinti 1857 metų Juarez'o konstituciją ir visus įstatymus, bet Madero buvo nuolat spaudžiamas klerikalų ir jų vado konservatisto Huertos ir pagaliaus tapo Madero nužudytas ri Huerta užėmė valdžią, bet vėliaus Caranza nugalėjo Huertą ir kovai taip besitesiant, atėjo laikai, kuomet Calles tapo išrinktas prezidentu, kuris yra labai plačių demokratybės pažiurų ir didelis Meksikos patrijotas, jis yra svietur mokslą gavęs ir daug prityręs Meksikoj politiniame judėjime kaipo kariškis generolas ir gabus ekonomistas, tad Calles, pagaliaus sudarė tinkamą valdžią ir išleidus naujai patvarkytą 1917 metų konstituciją, Calles pasiryžo ją įvesti į gyvenimą.

Prezidento Calles pasiryžimas ir darbai, jo politinės pažiuros ir gabumas.

Kadangi p. Calles yra socialistas ir gerai susipažinęs su demokratybės ideologija, turėdamas gerą politinio veikimo prityrimą ir gabumą kaipo organizatorius, jis trumpame laike sugebėjo daugely svarbiausių gyvenimo reikalų Meksikoj umiai pagerinti. Jis sutvarkė pramonės ir finansų reikalus, nustatė industrijos veikimą—produktyviškumą ir abelnai, Meksikoje tapo suvienytos visos demokratinės frakcijos į vieną galingą kuną darbininkų unijų organizaciją, politika taipgi kaip viduje šalies taip užsieny tapo nustatyta gana rimtai, žodžiu sakant, Calles, atlikęs visus svarbiuosius valstybės darbus ir nustatęs tinkamą aparato funkcionavimą politiniame ir ekonominiame Meksikos gyvenime, jis kaip ir pirmieji Meksikos patrijotai, numatė, kad yra butinas reikalas šviesti visuomenę idant jinai galėtų suprasti savo gyvenimo reikalus ir valstybės, idant jie pažintų demokratiją ir savo naujus įstatymus-konstituciją, bet idant tai pasiekti, jis numato, kad nebus galima tol kol R. K. bažnyčia nebus atskirta nuo valstybės, kol liaudis nebus paliuosuota nuo klerikalizmo kontrolės, ypatingai kol Meksikos mokykla bus klerikalų valdoma, Meksikoje apšvieta bus stelbiama. Todel ir buvo numatyta naujoje konstitucijoje pravesti įstatymą bažnyčios atskyrimą; bet kaip tik tokis įstatymas tapo pravesta Meksikos parliamente, Rymo K. bažnyčios herarchija (bažnyčios vyriausybės) paskelbė viešai, kad jinai ignoruos tokius įstatymus ir tas buvo daroma, kunigai ir vienuoliai po bausme grąsino žmonėms nepildyti tokius įstatymus liečiančius bažnyčios atskyrimą nuo valstybės, Vatikanas taipgi ignoravo Meksikos konstituciją, dryso pažeminti tautos vardą ir teises savo tokia akcija. Galima sakyti, kad visi katalikai Meksikoje buvo organziuojami prieš dabartinę vyriausybę ir prieš tokius įstatymus, bet, kurie apsišvietę, ypač inteligentija stovi su savo valdžia, organizuoti darbininkai policija ir kariuomenė taipgi pasižadėjo remti valstybės vadą prez. Calles, kaipo pergalėtoją ir didelį didvyrį savo krašte. Calles, be atsižiurėjimo, remdamasis įstatymais, visus svetimšalius kunigus, vienuolius ir vienuoles deportuoja iš Meksiko ir su 1-ma d. rugp. mėn. š. m. nepaisant visų kliučių irgrasinimų iš Vatikano bei iš užsienio katalikų, Meksikoj R. K. bažnyčia tapo atskirta nuo valstybės. Mokslininkai ir diplomatai sako, kad tai bus svarbiausia sulošta politinė rolė Meksikos gyvenime ir, kad Meksikoje liaudis pagaliaus bus paliuosuota nuo išnaudojimo ir galės trumpoje keletos metų ateityje pažengti progreso linkui. Prezidentas Calles, yra pareiškęs, kad Meksiko tauta turi nusikratyti visus vergijos pančius, politinius ir ekonominius ir tapti laisva, moderniška valstybe vidurinėje Amerikoje.

Katalikų tikyba nebus varžoma, kunigai patys atsisakė laikyti pamaldas ir apleidžia bažnyčias.

Amerikonų ir konservatyvė spauda arba katalikiškoji propaganda skelbiama jog Meksikoje norima panaikinti Rymo katalikų tikybą, bet tas netiesa, kiekvienas, kuris seka bepartinę arba progersyvę spaudą, gerai žino, kad tai yra melagystė sumanyta kunigų su tikslu idant tuomi sukiršinus ne tik Meksikos katalikus, bet ir viso pasaulio ir, kad tuomi pagavus simpatiją katalikiškų valstybių, kurios apart protestu katalikų organizacijų grąsintų Meksikos valstybei jeigu ne karu, tai bent pramonės ir diplomatiniais budais; kunigai Meksikoje organizuoja sukilimą ir nori rasti tam pritarimą užsieny ypatingai Amerikoje, Ispanijoje, ir kitur, bet vargu tas jiems pavyks atsiekti, nes visi gerai žinome, jog tikybos tolerancija Meksikoje palaikoma ir jinai nevaržoma, bažnyčia gali buti sau atskira ir jinai gali veikti taip kaip Amerikoje vien tikybiniuose reikaluose, bet nevelinama kunigams kištis į politiką, taipgi nevelinama pradines mokyklas steigti ir palaikyti išskiriant tokias, kuriose vien tik prirengimas į kunigus, k. t. seminarijos etc. Apart to, visi kunigai verčiami užsiregistruoti kaipo toki. Tiesa, kunigai ir visokio plauko jezuitai iš svetimų kraštų nebus įleidžiami, bet gimę ir augę meksikonų kilmės kunigai gali laisvai savo pareigas eiti tikybos reikaluose. Mokyklos tapo nacionalizuotos ir jose bus lavinama tikrojo mokslo po valdžios arba švietimo ministerijos kontrole. Meksiko vyriausybė tikisi, kad tik su tokia tvarka šalies vidujinė politika ir ekonominis žmonių gyvenimas bus palengvintas ir tik prie tokios tvarkos galės mokslas ir kultura kilti ir bujoti. Nunai Meksikoj randasi apie 70% žmonių, kurie negali rašyti ir apie 50% nemokančių skaityti. Laike Calles administracijos, tapo mokyklų skaičius padidinta 70% bet jų dar neužtenka ir vyriausybė steigia visur kur tik galima mokyklas. Nėra abejonės, kad Meksika į keliolika metų (esant tokiai valdžiai) galės tapti labai turtingu kraštu ir kulturingu, tečiaus sunku spėti, kas galį atsitikti vėliaus, kokios politinės perversmės gali įvykti, gali visko dar buti, pavyzdin, jeigu dabartinė valdžia butų nuversta, be abejonės, kad reakcionieriai pagriebtų valstybės vairą. Meksiko Respublika dar nėra galutinai pasiliuosavus nuo klerikalų atakų, taipgi dar jinai turės susitikti su Amerika reikale Ameirkonų koncesijų gautų anais senais laikais pirm išleidimo 1917 m. konstitucijos; Meksikos ekonominio susitvarkymo su šalies mineralų šaltiniais ant kurių yra užgulę Amerikos Anglijos kaiptalo magnatai kaipo privelegijuotas luomas, šiame klausime dar Calles turės susitikti su daugeliu komplikuotų situacijų vykdant naujas ekonomines krašto reformas. Bet galimas daiktas, kad bažnyčios atskyrimas nuo valstybės, tai buvo vienas iš svarbiausių ir labiausiai komplikuotas.

V. M. č.

GERIAUSIAI DIRBTI SANDAROJE

Vertė Liekno Murgas

Susiėjimo vieta.

Rudenyj, apie viudrį rugsėjo, sėdėjau beržyne. Lynojo iš pat ryto; laiks nuo laiko saulė karštais spinduliais kaitino žemę — oras buvo besimainąs. Tai dangus vandeniuotais pilkais debesiais buvo aptemptas, tai vėl staiga nusipagadijo ant valandėlės ir vėl pasidarė ukanota. Paskui skaistį ir maloni dangaus mėlynė pasirodė tarpe išsklaidytų debesių. Aš sėdėjau, dariausi apie savę ir klausiau. Lapai lengvai šlamėjo virš mano galvos; ir palei jųjų ypatingą šlamėsį buvo galima pasakyti koks buvo metų sezonas. Tai nebuvo gaivus, linksmas pavasario plaukimas, nei tylus šnabždėsis, nei gi ilgai besitęsiąs vasaros tauškėjimas, nei bailus ir šaltas rudens kugždėjimas, bet vos tiktai girdimas snaudulingas čiauškėjimas. Silpnas vėjalis svilino viršuj medžių viršunių. Beržyno vidus, sudrėgęs nuo lietaus, visad mainėsi, kuomet saulė švietė arba pasislėpė už debesų. Nunai beržynas likosi visai apšviestas, tartum viskas jame pasileidę juokais; beržų kamienai staiga priėmė malonų balto šilko atspindį; maži lapeliai, kurie vėjo išsklaidyti gulėjo ant žemės, ant syk sumirgėjo ir sublizgėjo kaip auksas; dailųs augštų ir šakotų paparčių stembai jau apsivarsavę rudens spalvoj, susilygindami su persirpusių vynuogių dažais, pasirodė šen ir ten susiraižę ir susikryžiavę ant viens kito. Nunai viskas persimainė į melsvą, skaisčios spalvos kaip matai išnyko, užgeso, beržai buvo visi balti, be jokio žvilgėjimo, kaip sniegas, kuris dar nėra palytėtas žiemos saulės šaltai veikiančių spindulių — tyliai, klastingai, dulkentis lietus pradėjo lašėti ir šnabždėti virš miško. Beržų lapai dar buvo beveik visi žali, norint jau truputį pablyškę. Tiktai šen ir ten, stovėjo vienas, sau liudnas, jaunas berželis, visas raudonas, arba visas geltonas, kaip auksas, ir tiktai reikėjo matyti, kaip skaisčiai tie beržėliai blizgėjo prieš saulę, kuomet jos spinduliai staiga pasirodė riedanti ir blizganti pro tankų ir ploną šakelių tinklą, kurios ką tik buvo apiplaustos dulkenčio leitaus. Nė vieno paukščio nesigirdėjo; visi susiradę prieglaudą tylėjo sau. Tiktai retkarčiais mažas paukštelis pamegdžiojęs balsiai suskambėjo kaip plieno varpelis. Pirma apsistojimo tame beržyne, praėjau su savo šunimi pro topolių elką. Prisipažystu, jog nelabai mėgstu topolius su jų alyvų spalvos kamienais ir jų palšais, metaliniais lapais, kurie pasikelia augštyn ir išsipliečia kaip drebanti vedykla — aš nemyliu jųjų nuolatinio virpėjimo, netvarkingi lapai, kurie esti gramezdiškai prikergti prie ilgų stembų. Topolis yra gražus tiktai tam tikrais vasaros vakarais, augštai iškilęs tarpe žemų krumynų, stovi prieš besileidžiansios saulės raudonus spindulius. Žilas ir virpas, įsinardęs nuo šaknų iki viršunėj vienokeriopoj rausvai-geltonoj spalvoj — arba kuomet, giedrą ir vėjuotą dieną, garsiai kuždėdamas supasi, tarsi kalbėdamas į mėlyną dangų, ir kiekvienas lapas atrodo tartum norįs su uolumu pasiliuosuot, skristi ir skubintis tolumon. Bet abelnai aš nemyliu to medžio, ir todelei, nesustodamas pasilsėti topolių elkoj, nuėjau beržynan, ir atsisėdau po medžiu, kurio šakos prasidėjo netoli žemės ir tokiu budu galėjau apsisaugoti nuo lietaus. Pasigerėjęs apielinkės išvaizda, užmigau — miegojau ramiu ir saldžiu miegu, kuris tiktai medžiotojams yra žinomas.

Negaliu pasakyti kaip ligai miegojau, bet kada atidariau akis, visas miško vidus buvo saulės šviesa pripildytas, ir visur skaisčiai mėlynas dangus spindėjo pro linksmai ošiančius lapus; debesįs išnyko suardyti vėjo, kuris jau buvo pradėjęs judėti; oras buvo tyras, jame buvo galima jausti tas nepaprastas, sausas vėsumas, kuris pripildydamas širdį tam tikrais tvirtais pajautimais, beveik visada pranašauja ramią ir giedrią naktį po lietingos dienos. Aš jau norėjau keltis ir medžiojant vėl išbandyti savo laimę, kuomet mano akys apsistojo ant nekrutančios žmogiškos figuros. Žiurėjau akis įspyręs į ją, tai buvo jauna kaimo mergaitė. Ji sėdėjo apie dvidešimts pėdų nuo manęs, liudnai ir užsimąstančiai laikė žemyn nuleidus galvą. Rankas laikė ant kelių; vienoje rankoje, kuri buvo pusiau sugniaužta, laikė storą laukinių gėlių ryšelį, ir kiekvienu jos atsikvėpimu, gėlės išpalengva slinko ant margo sijono. Balta ir čysta bliuza, kuri buvo susegiota iki pat kaklo ir rankovės ikį riešų, nusitiesė, tik juostos ir prie liemenio suklostyta iš visų pusių. Dvi eilės didelių geltonų karielių kabojo nuo kaklo iki prieglobščio. Ji neatrodė visiškai prasta. Stori, šviesųs plaukai buvo perskirti ties viduriu kaktos, ir dailiai sušukuoti po rausvų kaspinių, kuris buvo uždėtas del prilaikymo plaukų beveik prie pat sakisčios kaktos. Likusi jos veido dalis buvo biskutį parusvavus nuo saulės nudegimo. Negalėjau matyti jos akių ji nepakėlė jų; bet mačiau jos plonus ir tiesius antakius, jos ilgas blakstienas; tos buvo drėgnios, ir ant jos skruosto spindėjo ašara, kuri apsistojo netoli pusiau išbalusių lūpų. Jos visa galva buvo labai žavėjanti; net jos apskrita nosis nesugadino jos. Man labai patiko, ypač jos veido išreiška, nes veidas buvo taip aiškus ir malonus, taip liudnas ir pilnas vaikiškos nerimąsties prieš jos pačios liudnumą. Ji, matomai, ko norits laukė. Kaž kas bailiai, silpnai sutreškėjo miške. Ji tuojaus pakėlusi galvą apsidairė aplink. Jos akys staiga sublizgėjo priešais mane, permatomoj pauksmėj. Akys buvo didelės, skaisčios, ir labai bailios kaip stirnos. Klausėsi per keletą sekundų, neatitraukdama savo išpliestų akių nuo tos vietos, iš kur silpnas balsas atėjo. Sunkiai atsiduso, išpalengvėlio nusigrįžo, nuleido galvą dar žemiau ir pradėjo apžiurinėt gėles. Jos akių vokai paraudonėjo, lupos karčiai sudrebėjo ir nauji ašarų lašai nuriedėjo iš po storų blakstienų. Karts nuo karto sustojo ir sužybčiojo ant jos skruostų. Taip pusėtinai ilgavalandėlė praslinko; nelaiminga mergaitė net nepasijudino — tiktai laikas nuo laiko rankas pajudino ir klausėsi — klausėsi per visą laiką. Kaž kas dar sykį sutreškėjo miške. Ji kruptelėjo. Šį sykį garsas nebesustojo, vis darėsi aiškesniu, buvo besiartinančiu. Pagaliaus tvirti žingsniai buvo girdėtis. Ji atsitiesė ir atrodė lyg kad butų netekusi dvasios, nes jos akys pradėjo virpėti. Vyro figura pasirodė pro tankumyną. Ji tvirtai žiurėjo, staiga paraudo, ir, džiaugsmingai ir užganėdinančiai nusišypsojo, bandė atsistoti. Bet vėl greitai nulenkė galvą; pabalo, nusiminė. Tiktai tada pakėlė savo drebančias, beveik maldaujančias akis į vyrą, kuomet jis apsistojo prie jos.

Aš žiurėjau į jį su žingeidumu iš savo paslėptos vietos. Prisipažystu, jog jis nepadarė ant manęs malonaus įspudžio. Jis buvo iš visų atžvilgių, ištvirkintas tarnaitis kokio nors turtingo žmogaus. Jo drabužiai ženklino pretenzija skonio ir buklaus neatsargumo. Jo trumpas, branzuotos spalvos viršutinis švarkas, kuris matomai priklausė jo ponui, buvo susėgiotas iki pat smakro. Nešiojo ružavą kaklaraištį, su lelijavais kraštais, ir juodo aksomo kepurę, pagražinta auksiniais dryžais, buvo užmauta iki antakių. Status marškinių kalnierius atrėmė jo ausis ir be pasigailėjimo riežė pažandes, Styvos rankovgalės uždengė jo rankas iki kreivų ir raudonų pirštų, kurie buvo papuošti sidabriniais ir auksiniais žiedais, apsodintais našlaitės pavidalo turkizais. Jo raudonas, sveikas ir gėdos neturintis veidas, priklausė prie tų išžiurų, kurios ant kiek esu patėmijęs, beveik visados yra neprilankios vyrams, bet ant nelaimės tankiai yra branginamos moterų. Bandant nupiešti išvaizdą jo pažeminančio, nuobodaus ir neaptašyto pavydalo, tai buvo jo nuolatinis mažų ir balzganų akių mirkščiojimas, raukymas kaktos, tampymas lupų, priverstinas žiovaujimas. Jo abelnas neatsargumas, tai pasitaisymas rusvų, puikiai suraitytų apyausių, tai sukiojimas geltonų uselių, — žodžiu sakant, darė iš savęs nepakenčiamą apreiškimą. Jis pradėjo tai daryti veik kaip tik pamatė jauną kaimo mergaitę, kuri buvo belaukianti jo. Iš lengvo prisiartino prie jos, dideliais žingsniais, paskui valandėlę stovėjo, traukydamas pečius, rankas sukišęs į švarko kišenes, ir, mesdamas greitą ir šaltą žvilgsnį ant nelaimingos mergaitės, išsitiesė ant žemės.

— Na? — jis pradėjo, dar tebežiurėdamas į šalį, judindamas kojas, ir žiovaudamas, — ar ilgai laukiai?

Mergina negalėjo tuojaus atsakyt.

— Ilgai, Viktorai Aleksandrik, — tarė pagaliaus, vargiai girdimu balsu.

— Aa! — Išdidžiai nusiėmė kepurę, pertraukė ranka per storus ir garbiniuotus plaukus, kurių šaknys prasidėjo beveik prie pat antakių, ir, su didybės dvasia apsidairęs, vėl apdengė savo brangią galvą su su dideliu atsargumu. — Ir aš beveik visai užmiršau apie tai. Apart to, jog matai kad lija. — Jis vėl žiovauja.— Turėjau daug darbo padaryti, negalima visko sužiurėti, o jis dar ėmė koliotis. Rytoj mes išvažiuojame.

— Rytoj? — tarė mergelė, ir tvirtai įsmeigė savo blėdingas akis į jį.

— Rytoj, —na, na, na, buk maloni, —jis greitai atsiliepė, suerzintas, matydamas, kad ji sudrebėjo ir nulenkė galvą, nutilus. Buk maloni, Akulina, neverk. Tu žinai aš negaliu pakęsti tai —(ir jis patempė savo pliokščią nosį). — Jeigu nenustosi verkus, tai kaip matai aš tavę paliksiu. Kokia niekšystė — verkšlianti!

— Na gerai, aš neverksiu, neverksiu, — skubiai pasakė Akulina, besistengdama sudžiovintis ašaras. — Tai taip tu išvažiuoji rytoj? — ji pridurė patylėjus valandėlę. — Kada vėl iš Dievo malonės mudu susitiksiva, Viktorai Aleksandrik?

— Susitiksiva, susitiksiva vėliai. Jeigu ne ateinačiais metais, tai vėliau. Mano ponas, matyt, norįs įstot valdžios tarnyston, — jis tęsė savo kalbą, ištardamas žodžius be jokio atsargumo ir aiškumo.

(Pabaiga bus)

Naujausios žinios iš Lietuvos

KADEMŲ KUNIGAI UŽ MIRTIES BAUSMĘ

Šiandien liepos 9 d. buvo svarstoma baudžiamojo statuto pakeitimo projektas III skaitymu. Šiuo pakeitimu mirties bausmė kaipo baudos priemonė panaikinama. Balsuojant prie trečiojo skaitymo kademų blokas ir kunigai Krupavičius, Šmulkštys, Steponavičius ir Dagilis balsavo už mirties bausmę. Geri katalikai! Kristus mokino neužmušti, o jie reikalauja artimo kraujo.

NEPAVYKO "GASTROLĖS".

Žinomas Vilniaus vagis Zaidmanas, pagarsėjęs savo "darbais" Vilniuje, sumanė savo amatą ir Kaune išmėginti. Bet vos Zaidmanas spėjo išlipti iš vagono Kauno stotyje, tuoj pakiluvo į musų policijos rankas. Atsėdėjęs už perėjimą per sieną, jis bus grąžintas į Vilnių.

NUSIŠOVĖ LEITENANTAS.

PLEINIAI. Tverų val. Iš 4 į 5 d. liepos nusišovė atsargos leitenantas Liudas Dambrauskas. Prieš mirtį parašė motinai laišką, nurodydamas įvairias gyvenimo sunkenybes.

SUGAUTA PLĖŠIKŲ GAUJA.

Kriminalės policijos valdininkų pastangomis sugauta pavojingų plėšikų kompanija, kurią sudarė Didžgalvis Kazys, Masaitis Ant. ir Motiejunas Juozas. Plėšimus jie darė ne tik Kaune, bet ir toli provincijoj, kur nuvažiuodavo automobiliu. Suimti jie buvo kaip tik tuo metu, kuomet samdėsi automobilį važiuoti plėšti kažin kur už Alytaus. Suimtį apie savo darbus gana smulkiai išsipasakojo.

BEDARBIŲ PERREGISTRACIJA.

Kauno miesto valdyba artimiausiu laiku ruošiasi iš naujo surašyti bedarbius. Surašant bus žiurima, kad į sarašus butų įtraukti tik tikrai neturį darbo žmonės. Ligi šiol jokios kontrolės nebuvo — kas norėjo, tas užsirašinėjo.

LIETUVOJE VANDUO UŽ PINIGUS.

Žemaičių Kalvarijoj į šv. Marijos atlaidus liepos 2 d. suplaukė tiek žmonių, kad neužteko nei nakvynių, nei vietos arkliams pastatyti. Vietos žmonės šulinius užsidarinėjo, todel vanduo buvo atvežamas iš toliaus ir parduodamas už pinigus.

NUŽUDĖ SAVO VYRĄ

Netoli Papilės miestelio buvo rastas nužudytas Papilės gyventojas Kruminas. Prie jo rastas kirvis.

Policijos tardymu nustatyta, kad Kruminą užmušė jo žmona, norėdama pasiliuosuoti nuo jo, kad galėtų ištekėti už kito. Ji areštuota ir patalpinta Šiaulių kalėjime.

NEMUNAIČIO "FAŠISTUS" IŠAIŠKINO.

Alytaus politinė policija, atvykusi į Nemunaitį, išaiškino vietos klebono kun. Baltuškos "fašistų štabą", kurio vadas buvo klebonijos panelė Janušaitytė, vargamistra Morkus, vietos federantų pirmininkas Gudaitis ir "valstiečių" mažažemių "vadas" J. Jagelavičius.

PIKTINASI KADEMŲ PROVOKACIJA.

VABALNINKAS. Biržų apskrities. Liepos mėn. d. čia įvyko pranešimas apie naujojo Seimo ir vyriausybės darbus. Matyti, kad tais klausimais gyventojai nemažai susirupinę, nes pranešimo klausytis priėjo pilna kino salė, ir visi norintieji nebesutilpo. Vabalnikuose labai buvo įsigalėję klerikalai, kurie dabar, pralaimėję rinkimus, visaip gązdina gyventojus, leidžia įvairius gandus. Pranešėjui nušvietus, kuriais tikslais tokie gandai yra skleidžiami, pranešus, kokie naujo Seimo įstatymai yra leidžiami, ir paaiškinus kai kuriuos min. kabineto deklaracijos punktus, klausytojai piktinosi kademų provokacija.

Po pranešimo įvyko vietos valstiečių liaudininkų kuopos susirinkimas — prisirašė 15 asmenų, apsvarstyta bėgamieji reikalai ir kaip ir kas valstiečiams neatidėliojant reikia veikti. Upas geras.

EŽERĖNŲ POLICIJOS VADAS NERONIS SUSIŠELPIMO FONDĄ PRAŠVILPĖ

Vidaus ir pasienio policijos tarnautojų lėšomis, jų viršininkų iniciatyva buvo sudarytas susišelpimo fondas. Tą fondą vedė policijos vadas Neronis. Už surinktus pinigus ponas vadas nupirko automobilį ir pradėjo biznį varyti. Bet dabar pasirodė, kad automobilius davė 8000 litų nuostolių. Dabar policininkai ne tik sudėtų pinigų nustojo, bet dar turi įmokėti fondan po 150 litų nuostoliams išlyginti.

VAGĮ NUŠOVĖ.

Naktį iš liepos 9 d. į Mariampolės policijos vado butą įsibriovė vagis, kuris jau buvo pradėjęs savo darbą, bet policijos vadas, išgirdęs, kad jo bute kažin kas vaikščioja, šovė į pastebėtą nepaprastą svečią ir ant vietos padėjo.

VILKAI PAPIOVĖ.

Netoli Alsėdžių, Paežerio k., birželio mėn. pabaigoj vilkai papiovė Vilnienės žiemamitį kumelį.

ZARASŲ KLERIKALŲ ŽYGDARBIAI.

Apskrities tarybos narys Juozėnas už "gerą" parodymą teismė siulė liudininkui 150 litų "dovanų" ir tarnystę.

ZARASUOSE 19. VII. buvo nagrinėjama D-ro J. Buzelio byla del rinkimo aukų "Liet. žinių" Redaktorei p. F. Bortkevičienei iš kalėjimo vaduoti. Kaltino polic. vad. Nevronis.

Iš dviejų liudininkų parodymų teisme paaiškėjo, kad klerikalai, asmenyje vieno Ežerėnų, šeškomo narių p. Juozėno (Apskr. vald. nario), siulė p. E. Karpavičiui už "gerą" parodymą prieš D-rą J. Buzelį 150 litų "dovanų" ir buvo garantavęs tarnybą. Ateityje už šitokius klerikalams naudingus darbus p. J-nas žadėjo mokėti iš esamo pas juos tam tikro fondo. Byla atidėta, nes pol. vadas Nevronis reikalavo paklausti nestojusį teisman liudininką Balčiuną. Yra vilties, kad ateityje paaiškės dar daugiau panašių klerikalų "darbų".

GIRTAS "KARŽYGIS"

Liepos 20 d. apie 9 val. ryto per Šiaulių gatvę "prasinešė" triukšmą keldamas girtas jaunas vaikinas Milikevičius Kazys. Jisai daužė ir keikė visus praeivius. Kaip tik tuo laiku gatve kunigas J. ėjo į laidotuves. Įdukęs girtuoklis puolė kunigą, keikdamasis ir, rodos, šoko net muštis.

Atvykus III-ios nuovados policininkams, Miliškevičius ėmė bėgti. Policininkai jį vijosi, bet jis kaž kur buvo pasislėpęs. Vis del to išsigelbėti iš policijos rankų ir išvengti bausmės jam nepavyko, nes policininkas Pilionis Kazys jį sugavo lendant jam per tvorą ir atgabeno jį į nuovadą.

Šiandien, prasiblaivinus daboklėje, jis apgailestauja savo vakarykštį pasielgimą. Miliškevičius nešioja šaulio uniformą.

Girtuokliai pas mus gana laisvai elgiasi gatvėse ir daug laukinių žmonių papročių pareiškia. Į juos reiktų atkreipti dabar didesnį dėmesį.

KUNIGAI LENKINA LATGALIJĄ

RYGA (Musų koresp.) Įtakingas latvių ukininkų sąjungos laikarštis "Briva Zeme" rašo iš Latgalijos ,kad ten daugiausia žmonių yra lenkinama kunigų. Laikraštis kviečia šituo reikalu susirupinti.

Rudenį Daugply bus nagrinėjama byla, kur grupė lenkų kaltinama sąmokslu prieš Latviją. Lenkijoj norėję prijungti prie Lenkijos 6 Latgalijos valsčius, esančius kairiajam Dauguvos krante.

JUOZAPIEČIAM DUOTI VALSTYBĖS PINIGAI PRAŠVILPTI AGITACIJAI.

Už 15,000 lit. pirkta automobilis ir vežiota limonadas ir agitatoriai.

TELŠIAI. Iš artimų kun. Vilimui žmonių prieš rinkimus į Seimą ir dabar nesenai teko girdėti štai ką: pernai Kauno Juozapiečių draugija sumaniusi nusipirkti Šančiuose namus. Buvę jau net suderėta — 30.000 ilt. Visuotinasis susirinkimas nutarės tą sumą skolintis — pusę iš valdžios, pusę iš kitur. Kreiptasi į ministerių kabinetą. Ponai ministeriai buvo tiek geri — davė 15.000 lit. ne paskolos, bet pašalpos. Gavę pinigus Valdyba ir jos pirmininkas kun. Vilimas sumanė pirktis automobilį — ir nusipirko. Pirmiau tuo už valdžios pinigus pirktu automobiliu vežiota po Kauną limonadas, bet rinkimams artinantis uždėtas kitas viršus ir pradėjo važinėti patsai kun. Agitatoriai važinėję ir vežioję pudus "literaturos", kol automobilį visai parbaigę.

SUVAŽINĖJO MOTERIŠKĘ

ALYTUS. Liepos 1 d. pil. Klimavo automobilius 6 val. ryto suvažinėjo bešluojančią gatvę moteriškę. Sulaužyta koja, trys šonkauliai ir įskelta galvos kaulas.

LAIKAS SUSIPRASTI.

VIEKŠNIAI. Liepos mėnesio pradžioj įvyko Žemaičių Kalvarijoj atlaidai, į kuriuos kunigėliai agitavo savo parapijonus. Tokia demonstracija su altoriais, kryžiais ir vainikais 2 liepos kunigo vedama per pievas ir miškus ištraukė Kalvarijos link. Bažnyčios rakandai teko nešti Viekšniškėms mergaitėms. Kelionės dienos buvo labai karštos. Kelias išdžiuvęs Visiems einant keliu atrodė gaisro apimta gatvė. Demonstracijos dalyviai saulės iškaitinti ir dulkių prigėrę pradėjo sirgti. Jau pirmomis dienomis susirgo keletas dalyvių, kurių sveikata visai nesitaiso. Kiek teko girdėti, keletas iš kelionės mirė, grįžę į namus. Tėvai tokiu kunigų elgesiu labai pasipiktinę.

Laikas jaunimui pačiam susiprasti. Laikas mesti tikėti kunigų prasimanymams, demonstruoti karščio laikais per pelkes, laukus. Jei kunigėliai nori buti kankiniais ir nesigaili savo sveikatos, bent galėtų brangintį savo parapijonų sveikatos.

JAUNAVEDŽIUI NEPAVYKO

LAZDIJAI. Birželio mėn. 30 d. kriminalinės policijos valdininkais Lazdijuose sulaikytas pil. Gudelis Leopoldas, 35 mt. amž., kilęs iš Papartų km., Sedos vl., Mažeikių apskr. kaltinamas suklastojime vidaus paso, kuriame buvo išskusta žodis "vedęs" ir parašyta "jaunas". Užklausus kokiam tikslui tai padaręs, aiškinosi, kad nieko nežinąs. Teiraujantis valdininkų nustatyta, kad Gudelis Veisėjų miestely, Seinų aps., turi merginą Veroniką Galinauskaitę ir norįs ją vesti. Turint tokias žinias buvo sprendžama, kad tam tikslui bus ir pasas suklastotas, kas vėliau ir pasitvirtino. Pasiteiravęs pas vietos kleboną sužinota, kad jau buvo net užsakai išėję ir tetruko gauti šliubą. Užklaustas ar jis yra vedęs, karštai gynėsi, kad girdi nevedęs esąs, bet toliau tardant prisipažino, kad yra jau vedęs ir jo žmona su vienu vaiku gyvena Girgždduose, Mažeikių apskr. ir pasą suklastojęs tuo tikslu, kad apsivedus su Galinauskaite ir norėjęs pasinaudoti jos kraičiu. Gudelis traukiamas atsakomybėn.

NEPASISEKES PABĖGIMAS

Birželio mėn. pradžioje iš Šiaulių kalėjimo buvo pabėgę 3 banditai, iš kurių vienas buvo vokietis Fricas Bernekeris, nuteistas kalėti iki gyvos galvos. Pastarasis padirbo sau pasą ir pabėgo Vokietijon. Vedant tyrinėjimą musų atatinkamos įstaigos paskutiniu laiku sužinojo, jog minėtas Bernekeris randasi Karaliaučiuje.

Delto musų valdžia kreipėsi į vokiečių valdžią prašydama einant Lietuvių Vokiečių konvencija išduoti tą nusikaltėlį. Tenka patirti, kad Bernekeris jau yra Voiketijoj areštuotas ir artimiausiu laiuku jis bus grąžintas į Šiaulių kalėjima.

SANDARA

THE LITHUANIAN WEEKLY

Published Every Thursday at South Boston, Mass.
by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA
K. J. PAULAUSKAS Manager and Editor.

AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS
Savaitinis laikraštis, leidžiamas kas ketvergas. Prenumerata turi buti apmokama iš kalno. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Metams kainuoja (Amerikoje) $2.50; Kanadoje ir kitur — $3.00. Pinigus geriausia siųsti Pašto Money Orderiu, adresuojant:
"SANDARA"
327 E Street, South Boston, Mass.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

Redakcijos straipsniai.

AR VARŽOMA SPAUDA LIETUVOJE?

Klerikalų laikraščiai paskelbė žinią, kad Lietuvos valdžia, kuri panaikino spaudą varžantį įstatymą, pagalios pradėjusi smaugti katalikiškąją spaudą ir jų laikraštį "Šaltinį" jau konfiskavusi. Nežinant dalykų stovio, tokius klerikalų paskalus gali palaikyti teisingais ir pamanyti, kad ir dabartinė Lietuvos valdžia eina buvusių klerikalų reakcijiniais keliais. Bet visai taip nėra. Klerikalai tą paskalą paleido sužiniai melagingai, kad suklaidinus lietuvių visuomenę ir pažeminus Lietuvos valdžią.

Lietuvoje link spaudos įstatymas yra panašus kaip ir Amerikoje. Laikraštis gali rašyti ką jis nori ir kaip nori, bet kada prasižengia ar prieš valdžią ar prieš ypatas, patalpindamas nepamatuotus šmeižtus, tai jis nebuna konfiskuojamas, bet buna patrauktas atsakomybėn prieš teismą.

Taip atsitiko ir su klerikalų "Šaltiniu". Tas laikraštukas patalpino nepamatuotai valdžią šmeižiantį straipsnį "Nevok", kuriame sako, kad atėmimas kunigams algų, yra vagystė. Užtai jis ir buvo patrauktas teisman. Dar reikia pastebėti tai, kad tą laikraštį nubaudė ne kokis komednantas kaip budavo prie klerikalų valdžios, bet jį nubaudė Mariampolės teismo teisėjas, kuris berods pačių klerikalų valdžios ton vieton ir buvo paskirtas. "Šaltinis" nubaustas užmokėti 1000 litų arba mėnesiu kalėjimo.

Pas klerikalus budavo kitaip. Prie jų užtekdavo to, kad jeigu tik kokiam komendantui nepatiko kokis laikraštyje straipsnelis, tai jau tas laikraštis nepasirodydavo iš spaustuvės, nežiurint to, nors pagalios teismas laikraštį ir išteisindavo. Dabar komendantai nelandžioja po redakcijas ir laikraščių necenzuruoja. Laikraštis savu keliu gali buti siuntinėjamas ir jį niekas nepersekioja. O jeigu reikalas buna, tai jo leidėjai arba redaktoriai atsako prieš teismą.

Juk kitaip ir buti negali. Kasgi pliauškalus ir melagius suvaldys jei ne teismas. Bet klerikalai matomai taip įsismagino skelbti melagystes, kad net ne su teismo autoritetu nenori skaitytis. Jeigu jau kalbėti apie spaudos laisvę, tai klerikalai bent turėtų sarmatą sakyti, kad jų spaudai laisvė varžoma. Paimkit buvusios valdžios opozicijos laikraščius,— kokis skirtumas yra. Dabartinė valdžia opozicijos spaudos kritikos nebijo ir jos už tai nepersekioja, nežiurint nors aštri kritika vedama. Buvusi opozicija nei šešėlio tos laisvės neturėjo, kokią turi dabartinė klerikalinė. Bet kritikuojant ar tai valdžią, ar tai pavienį asmenį, visgi turi buti pamatas, ant ko kritika paremta. O kada to nėra, tai laikraštis buna priverstas teisme prieš teisėją pasiaiškinti, kokiu tikslu jis skelbia melagystes. Tas atsitiko su "Šaltiniu" ir galės atsitikti su kitais, jeigu nesiliaus melavę.

REIKALINGA DAUGIAU RIMTUMO.

Delei Philadelphijoj įvykstančio Visuotino Seimo ir "Lietuvių Dienos", musų laikraštijoj jau iškilo ginčai. Kiek atrodo, tai tiems ginčams kalti yra katalikai, kurie darbuojasi "Lietuvių Dienos surengime. Pažvelgus į Seimo rengėjus matome, kad jie rengia, dirba ir nekliudo kitus. Gi "Lietuvių Dienos" rengėjai nemoka rimtai dirbti savo darbo ir neiškenčia nesikabinėję prie kitų žmonių, kurie taipgi dirba rimtą ir naudingą darbą.

Vos tik spėjo spaudoje pasirodyti žinia, kad Seimas perkeltas suartinamas su "Lietuvių Diena", klerikalų spauda tuoj padarė seimo rengėjai puolimą ir pradėjo visokias nesąmones skleisti. Kokiu gi išrokavimu tas daroma? Juk savaimi aišku, kad seimo suartinimas galį buti naudingas ir pačiai "Lietuvių Dienai", nes seiman atvažiavę atstovai galės dalyvauti abiejose iškilmėse.

Bet klerikalai mat jau turi tokią prigimtį, kad niekinti ir diškredituoti tą, kas ne jų rengiama ar daroma, nežiurint, nors tas butų naudinga patiems lietuviams arba Lietuvai. Tai kokiu išrokavimu tas daroma? Juk vietos ir darbų pakanka visiems, tai kodel sau ramiai nedirbti savo darbus, nekliudant kitų.

Kitas "Lietuvių Dienos" rengėjų nerimtumas tai tas, kad pastaru laiku, jau kalbama apie švento Kazimiero įstatymą iškilmėse. Kas tuomi manoma atsiekti? Ar tas padarys iškilmingesne pačią parodą, arba ar jis pakels tautos garbę? Aišku, kad ne! Brukimas šventųjų paveikslus į tautines iškilmes, tai kaip tik pasirodymas žemame kulturiniame stovyje ir nemokėjimas tinkamai apseiti tam tikrose vietose.

Tautinės parodos, tautinis darbas, visuomet turi turėti rubežius su religiniais dalykais. Jeigu jau tautinėse savo iškilmėse negalime nieko prakilnesnio ir vaizduojančio savo tautą duoti, kaip tik šventojo paveikslą, tai geriau nesiimti ir nerengti tokių iškilmių. Tokiu elgėsiu, tai kaip tik pastatymas lietuvių ant pajuokos svetimtaučių akyse. Ką gi svetimtaučiai gali pamanyti matydami tokį lietuvių pasirodymą? Jie kito ko nesupras, kaip tik pamanys, kad lietuviai kulturiniai nėra pakilę, kad jie nieko daugiau nežino kaip tik religiją ir lenkų šventųjų garbinimą, partaigi jiems ir nebus stebėtina, kad lenkai lietuvius nori valdyti.

Tad laikas musiškiams katalikams arba jų vadams surimtėti ir mokėti tinkamiau apseiti, kad savo darbais nežemintu lietuvių garbę. Taipgi laikas suprasti ir tai, kad nekliudytų kitiems darbą, kurie dirba lietuvių visuomenei ant naudos.

Apžvalga.

KLERIKALŲ-BOLŠEVIKŲ SUTARTINĖ PRIEŠ SANDARIEČIUS

Pabėgus Kastantui Norkus, kuris sakoma nunešęs žmonių pinigų apie $50,000, klerikalai su bolševikais užtraukė sutartinę prieš Sandariečius. Kaip vieni, taip ir kiti sutartinai sako, žiurėkite ką padarė Sandarietis ir buvęs "Sandaros" redaktorius.

Juodieji ir raudonieji internacionalistai tuom matomai nori sugadyti Sandariečių įtaką visuomenėje. Tokiais pareiškimais, kaip vieni, taip ir kiti jie gal įtikrinti tik savas tamsias davatkas. Susipratusi lietuvių visuomenė žino, kad Sandara su p. Norkum pastaru laiku nieko bendro neturėjo ir neatsako už gerus ar blogus jo darbus. Kada p. Norkus dirbo prie "Sandaros" kaipo pasamdytas darbininkas, tai Sandariečiai atsakė už jo darbus, o p. Norkus už Sandariečius. Gi kada žmogus pradėjo sau privatį gyvenimą pasitraukęs nuo organizacijos, tai organizacija neturi jokios atsakomybės.

Pagalios ar galima žmogų pasmergti pirm teismo, negu teismas tarė savo žodį. Juk negalime pasakyti, ar Norkus pabėgo su tikslu unnešti žmonių pinigus, arba kitokiu kokiu išrokavimu. Kada teismas tars savo žodį ir atras kaltu, tai tada galime smerkti. Pirm negu bus teismas, "Sandara" susilaiko nuo smerkimo arba teisinimo.

DAR ATSIRUGSTA "KRIKŠČIONIŠKA" TVARKA.

"Lietuvos žinios" praneša apie liepos 29 d. įvykį Kaune sekančiai:

"Vakar laike Sibiriakovo koncerto Vasaros Teatre įvyko gan nepaprastas incidentas. Pulk. Braziulevičius dieną damą vedinas atėjo į koncertą ir senu papročiu pareikalavo sau, kaipo karo komendantui dviejų nemokamų vietų. Tačiau teatro direkcija remdamosi tuo, kad karo stovis nuimtas, nemokamą karo komendanto vietą panaikino. Pulk. Braziulevičius nuėjęs į užkulisį laike koncerto ėmė kelti triukšmą ir grumoti visokeriopomis baisybėmis, šaukdamas "Aš tamstą pamokinsiu!" ir mosikuodamas nagaika (špicrute) ten buvusiam Vas. Teatro direktoriui p. Steponavičiui. Šiam paprašius užkulisy netrukšmauti ir paaiškinus, jog laike koncerto prie pilnos salės atmainų daryti negalima ir atsakius, kol bus išaiškinta ar jam beprivaloma duoti komendantui nemokamą vietą, pastarasis pasišaukė du policininku ir įsakė p. Steponavičių areštuoti ir vesti į III nuovadą. Pakeliui pripuolamai susitiko bevedant areštuotąjį Kipras Petrauskas ir taip pat draugėj nuėjo į trečiąją nuovadą.

"Nuovadoj pasirodė, jog policijos valdininkai daugiau už komendantą informuoti apie karo stovio nuėmimą ir apie tai, kad be kaltės dabar nebegalima piliečių su policija po gatves tampyti ir sustačius protokolą areštuotąjį tuojau paleido."

Matomai komendantas pripratęs prie 'krikščioniškos" valdžios tvarkos, dar vis jos negali pamiršti. Bet šis atsitikimas turbut netik jį, bet ir kitus pertikrins, kad reikia elgtis demokartiškai, o ne cariškai.

ROMOS POLITIKIERIAI ŽAIDŽIA ŽMONIŲ GYVYBĖMIS.

Delei įvykių Meksikoje, Romos dvasiškiai politikieriai paliks labai juodą žimią kulturingos žmonijos istorijoj. Meksikos valdžiai išleidus įstatymą, kuriuomi atskiria Meksikos bažnyčias nuo Romos, popiežiaus pasiuntiniai parodo žiauriausias priemones. Jie negalėdami kitokiu kelu savo biznį palaikyti toje šalyje, pastaruoju laiku sukurstė Meksikos laukinius indijonus, kurie sukilo prieš valdžią ir kelia riaušes. Žinoma, valdžia negalėdama tamsunus nuraminti, yra priversta panaudoti žiaurumus ir netik riaušininkus kiša į kalėjimus, bet kai kuriuos ir sušaudo. Gi Romos politikieriai matydami kruvinas scenas trina rankas iš džiaugsmo ir sako, ar girdi nenusibos Meksikos kariaiviams šaudyti žmones. Vadinasi, jie savo politika sukurstė tamsią laukinių žmonių minią ir jau juokus krečia, kada mato, kad tų nesusipratėlių kraujas liejasi.

JAU PALIUOSAVO KALINIUS.

Lietuvos valdžia, pasiremdama priimtu amnestijos įstatymu, liepos 28 d. paliuosavo visus kalinius, kuriuos paliečia tas įstatymas. Apie 7:30 val. ryte, pirmiausiai buvo paliuosuojami politiniai kaliniai. Kaliniai, kurie iki pat paliuosavimo, drausmiai ir tvarkingai laikėsi kalėjime ir paleidus ramiai kiekvienas išsiskirstė. Taipgi tą pačią dieną paliuosavo ir 124 kriminaliai nusikaltusius, kuriuos buriais atgabeno į kriminalės policijos nuovadą ir iš ten paliuosuojami.

SUSISIEKIMAS LIETUVOJE.

"Karys" praneša, kad dabar Lietuvos plentų tinklas siekia 1189 klm. Susisiekimo Ministerija mano per 10-20 metų nutiesti dar 1260 klm. Tuo budu kasmet manoma eikvoti nuo 5 iki 12 milijonų litų.

Plačiųjų geležinkelių bendras ilgis siekia 1128 klm., iš jų naudojama 1104 klm. ir siaurųjų geležinkelių ilgis siekia 449 klm.

Vandens susisiekimas Nemunu nuo demarkacijos linijos iki Klaipėdos yra 494 klm. Tuo tarpu laivai plaukioja tik nuo Birštono iki Klaipėdos, t. y. 345 klm., ir Nevėžiu 35 klm. Sliužuotų perkasų yra 49 klm.

Pereitais metais musų geležinkeliais važinėjo 4.000.000 keleivių; pervežta 1.068.000.000 klg. įvairių krovinių.

Šių metų pradžioj Lietuva turėjo 100 garvežių, 339 keleivių vagonus ir 3858 prekių vagonus.

Praeitais metais Lietuvos vidaus vandens keliais plaukiojo 94 garlaiviai. Jie pervežė 122.388 keleivius ir 19.920.862 klg. įvairių krovinių.

KNYGŲ SKAITYMAS LIETUVOJE

Lietuvos laikraščiai praneša, kad dabartiniu laiku knygų skaitymas Lietuvoj, imant apskričiais yra sekančiai:

Panevėžys 24.17, Rokiškis, 21.25, Zarasai 12,82, Mažeikiai 8,86, Marijampolė 5,33, Kaunas 4,76, Ukmergė 4,24, Raseiniai 4,15, Šiauliai 2,28.

Š. Amerikos Jungtinių Valstybių bibliotekų skaitytojai sudaro miestuose nuo 5 iki 25 bendro gyventojų skaičiaus %.

Kaip matome, tai didžiausias nuošimtis skaito Panevėžio apskrity, o mažiausias Šiaulių apskrity.

KUNIGAI IR ŠEIMYNA.

Marijonų "Drauge" kokis tai kun. kan. Julius Maciejauskas rašo apie šeimynų gyvenimą. Pats neauklėdamas šeimynos matomai mažai apie ją nusimano, tai ir jokių patarimų duoti negali. Jis tik ragina, kad pasak Kristaus veistusi ir pripildytų žemę.

PROVOKACIJOS DARBAS

Virakas rašydamas "Darbininke' 'sako, kad Valstiečiai Liaudininkai "Sandarą", "Tėvynę", "Vienybę" ir "Dirvą" nelaiką už laikarščius ir su jais nesiskaitą. Jiems geriausiai patinka "Naujienos" ir tik su jomis skaitosi. Tai yra didelė melagystė, pasakyta Virako lupomis. Valstiečių Liaudininkų laikraštis "Lietuvos Žinios" keletą kartų yra perspausdinusios "Sandaros" redakcijinius bei šiaip straipsnius, kas parodo, kad jie seka "Sandarą" kaip "Sandara" seka "Lietuvos žinias". Virakas taip rašydamas matomai turėjo tikslą, kad Sandariečius sukiršint su Val. Liaudininkais.

PAKEIČIAMAS KLAIPĖDOS GUBERNATORIUS.

Kauno klerikalų laikraštis "Rytas" praneša, kad Lietuvos valdžia, su rugpiučio mėnesio pradžia daranti pakeitimą Klaipėdos gubernatoriaus. Buvęs gubernatorius kun. J. Žilius pašalinamas, o į jo vietą paskiriamas buvęs Vidaus Reikalų ministeris p. Žalkauskas.

Nors "Rytas" talpindamas šią žinią pastebi, kad liaudininkai senai jau esą vokiečiams pažadėję p. Žilių pašalinti, kas tartumei atrodytų Liaudininkų pataikavimą vokiečiams, bet mes tam netikime. Šių pamainų pirežastimi yra kas kitas, nes Liaudininkai niekuomet nepataikavo ir nepataikaus nei lenkams, nei vokiečiam, nei kam kitam, kad butų kenksminga pačiai Lietuvai.

PASTABOS.

Chicagos Sandariečiai sako, kad į savaitę laiko Sandaros reikalams šimtinė bus. Vyrai už tai. Aš manau, kad jums sujudus netik šimtinė, bet ir tukstantinė galima padaryti. Žinoma, geriaus mažiau užsimoti, o daugiau nukirsti.

Ką jųs tada pasakysite, kada Chicagos Sandariečiai, sutvarkę savo Apskritį atgaivins ir suorganizuos naujas Sandaros kuopas. Rytų Sandariečiai greitu laiku pakelsite savo kepures prieš Chicagiečius.

Ar žinote, kad vakarų Sandariečiai jau pradeda rengtis prie businčio Sandaros Seimo Chicagoje. Jie sako, kad tas Seimas bus skaitlingiausis, negu kada yra buvęs, nes vien tik vakarinės kuopos jį skaitlingu padarys. Pagyvensime ir pamatysime. Vakarų Sandarietis.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.

P. Zarankai, Lietuvoje. Tamistos pundą raštų gavom. Peržiurėsime ir manome kaikuriuos galėsime sunaudoti "Sandaros" kalendoriuje 1927 metams. Labai ačiu už raštus. Taipgi ir ateityje nepamirškite mumis.

Gasparui Veličkai. Lietuvoje. Tamistos eiles gavome, ačiu. Sunaudosime prie pirmos progos. Prie progos nepamirškite mums parašyti kaip eilučių, taip ir žinučių iš Lietuvos.

Korespondentams. Už prisiųstas korespondencijas labai ačiu. Rašykite akip galite kono tankiausiai. Jeigu patėmysite apie lietuvius žinučių savo vietiniuose amerikonų laikraščiuose, tai malonėkite iškirpti ir mums prisiųsti, už ką busime labai dėkingi.

Kaip jie supranta švietimą.

Amerikos lietuvių klerikalų aukščiausios įstaigos Federacijos sekretoriatas, kuris direguoja klerikalin. politikai, kalbėdamas apie klerikalų valstybės pinigus panaudotus įvairioms jų įstaigoms, vadina švietimo reikalu ir ve ką sako:

"Ir štai tokį Lietuvos liaudies švietimo šelpimo darbą Lietuvos Seimo socialistai, liaudiinkai, žydai ir lenkai vadina kriminaliu darbu ir paveda vyriausybei tas pašalpas atimti!

"Šį Lietuvos Seimo mažumų daugumos žygį lietuviai katalikai turi gerai įsidėmėti ir įvertinti. Kam tarnauja dabartinė Lietuvos valdžia, keno naudai jinai dirba, ir kiek jai apeina Lietuvos kaimo laudies švetimo darbas?

"Amerkos Centralinės organizacijos savo metiniuose seimuose turi gerai šį Lietuvos Seimo daugumos tautai išdavikišką žygį apsvarstyti ir tinkamas išvadas padaryti."

Vadinasi, klerikalų Federacijos centras, savo raštu nori Amerikos lietuvius revoliucijoniškai sukelti prieš Lietuvos valdžią sakydamas, kad davatkų šelpimai, vyskupams lazdų pirkimai ir kitokie klerikaliniai reikalai, kurie prarijo valstybės pinigų šimtus tukstančių litų yra švietimo darbas.

Bet "Lietuvos Ukininkas" tą klerikalų "švietimo darbą" supranta kitaip ir ve ką jis rašo:

"1. Šv. Zitos draugija, "Žiburio" draugija, Moterų kulturos draugija, Bendrovė "Viltis", šv. Juozapo draugija "Blaivybė" — visos šitos grynai klerikalinės organizacijos gavo bendrai paėmus milžinišką pinigų sumą. Kaip jų reikalai virto netikėtais valstybės reikalais? Be to, juk kai kurios šios organizacijos ir taip gauna pašalpą biudžeto keliu. Vadinasi, pinigus ėmė teisėtu keliu, be to dar ir neteisėtu. Kur, kaip sunaudojo pinigus tokios organizacijos, kaip tarnačių šv. Zitos draugija —nežinia. Pasirodo, kad klerikalams valdant tik susiburk į kokią nors klerikalinę organizaciją ir semk dešimtimis tukstančių iš valstybės iždo.

"2. Grynai politinėms partijoms, žinoma, klerikalinėms, taip pat duota dešimtys tukstančių. Darbo federacijai išduota 12 tukstančių litų. Irgi, mat, valstybės reikalas! Išduota 20 tukstančių litų net nesamai naujakurių sąjungai, kurią suadrė žemės ukio dep. direktorius Vainauskas, žemės ref. valdybos referentas Borkys ir dar trejetą studentų ateitininkų. Daugiau ir narių ši sąjunga, tur but, netur. Bet už tai Borkys ir kiti kompanionai, pasiėmę atostogų per Seimo rinkimus puikiai agitavo. Buvo už ką—20 tukstančių suma nemenka.

"3. Kademiškoji spauda irgi valstybės iždo pinigais gyveno. Štai bendrovei "Mintis" išduota 25 tukstančiai litų. Ta "Mintis" įsteigta "Rytui" leisti ir tik tą "Rytą" ji leidžia. Vadinas, kademiško šmeižo maišas "Rytas" gyveno visų Lietuvos žmonių sudėtais pinigais. Kaimui šviesti draugija gavo 25 tuskt. litų. Iš tikrųjų tos draugijos nėra, gal yra tik popieryje. Visas jos darbas pasireiškė tuo, kad ji išleido kalendorių "Prietelių" bene 200 tukstančių ekzempliorių. Tame kalendoriuje buvo sudėtos visų kademų fotografijos su didžiausiais jiems pagyrimais, o kita dalis buvo užpildyta šlykščiausiais šmeižtais prieš valstiečius liaudninkus. Su "Prietelium" per rinkimus daug kam teko susipažinti, nes jis buvo dovanai dalinamas. Vadinas, ir šio šlamšto leidimas rastas netikėtu valstybės reikalu ir žmonių sudėtais pinigais apmokėtas.

"4. Ne tik kademiškoji spauda, bet ir žydiškoji, ir rusiškoji spauda apmokėta žmonių sudėtais pinigais, kad klerikalus girtų. Per rinkimus pasirodęs žydiškas krikščioniškas laikraštis "Kovnaer Zeit" ir rusiškas laikraštpalaikis "Echo" yra gavę 115 tukstančių litų. Už šius pinigus minėtieji laikraščiai kai kada kademamas uodega pavizgindavo. O tai jau pripažinta netikėtu valstybės reikalu.

"5. Ne tik organizacijos, ne tik spauda, bet ir atskiri asmens mokėjo sudaryti iš savęs netikėtą valstybės reikalą. Štai Vailokaičio Ukio Banko direktoriui Končiui duota pašalpos 15 tukstančių litų. Už ką? Ar gal jam Vailokaitis netesėjo algos mokėti? Štai buvęs žvalgybos viršininkas Lipčius. Jis ir jo žmona abudu mokosi užsienyje, naudojasi valstybinėmis stipendijomis ir vėl dar gauna 9 tukst. litų iš pinigų skirtų netikėtiems valstybės reikalams. Panašiai gavo ir kiti klerikalai ir vis sumas pusėtinas.

"6. Atsirado vyskupai, reikėjo jiems lazdų, ir vėl netikėtas valstybės reikalas, ir vėl 25 tukst. litų lauk iš valstybės iždo.

"Veltui ir su žiburiu ieškotum toje išlaidų litanijoje nors vieną tikrai valstybės reikalą. Ne, jo nerasi, nes iš eilės taip ir eina klerikalinės organizacijos, klerikalinės partijos, klerikalinė spauda, pagaliau, organizacijų esamų ir nesamų, nepritekus ir atskiri klerikalai, geri savieji žmonės".

Tai ve kokį savo elgėsį klerikalai vadina švietimo darbu. Šimtai tukstančių liaudies pinigų parsmego jų kišenėse ir jie dar drįsta žmonėms sakyti, kad tai atliko naudingą darbą Lietuvai. Nėra abejotina, kad Lietuvos liaudis nepamirš šių klerikalų sauvalysčių ir ateityje mokės kaip su jais pasielgti, jei jie ir vėl norės sugrįžti prie valdžios šelmoustvas daryti. Klerikalai už tokius jų darbus užtarymą gali gauti tik pas tokius, kurie neseka gyvenimo reikalus. Protingas lietuvis, kad ir katalikas, tokiais jų darbais turi pasipiktint..

Girkalniškis.

KAZYS IR DĖDE

— Sveikas, dėde!

— Gut morning, Kazy! O kaip tau vaike einasi?

— Viskas gerai. Bet kur dėde buvai pereitą savaitę dingęs, kad niekur nesimatė?

— Aš, vaike esu labai užimtas, mat rengiuosi didelėn kelionėn.

— Tai kurgi dėde manai išvažiuoti?

— Uagi važiuosiu apvaikščioti lietuvių dieną, Philadelphijoj, o tu, Kazy, ar važiuosi?

— Nemanau, dėde. Viena tolima kelionė, kuri daug išlaidų padarys, o antra vertus, tai tenai aš nematau nieko tokio nepaprasto.

— Kam ne kam, bet tau tai man rodos reikėtų tenais buti.

— Delko?

— Na tik tu pamislyk: juk toje dienoje yra rengiama nešti tavo patrono švento Kazimiero pikčeras.

— Tai ką gi dėde tame svarbos matai?

— Kurgi, vaike rasi svarbesnį daiktą. Juk mes, lietuviai, turime tik tą vena šventąjį, kurs skatomas Letuvos patronu. Partaigi mes turime jį šienavoti.

— Visai ne, dėde. Lietuviai jokių šventųjų neturi ir nėra reikalas jų turėti.

— Tai kas yra šventas Kazimieras, jei ne lietuvys? Musų kunigas pamokslą sakydamas išviruozino, kad Kazimieras yra tikras lietuvys ir jis budamas danguje nuo Dievo visokių mylistų del lietuvių išprašo.

— Visai ne, dėde. Kazimeiras niekados nėra buvęs lietuviu ir lietuviai labai didelę klaidą daro jį pasisavindami. Jis yra tikras Krokovekas. Jeigu jau jam rupėtų, anot tavęs kokias mylistas nuo ko prašyti, tai jau jis jas greičiausiai prašytų del lenkų.

— Kaip ten pagalios nebutų, bet jeigu jis yra šventas ir toje dienoje iškilmingai bus dedamas parodon, tai vistiek mes jį tuirme pagerbti. Tada net ir prieš amerikonus pasirodysime, kad ir mes net ir savus šventuosius turime, čia vaike net ir unaras bus lietuviams.

— Tame ir yra visa bėda, dėde, kad jus nemokate tvarkytis ir sykiu nesuprantate, kaip reikia kokioje vietoje pasielgti. Lietuvių diena rengiama neva tautiniu išrokavimu, kad pasirodyti amerikonų ir kitų svetimtaučių akyse, ant kiek lietuviai yra pakilę kulturoje, kokį meną jie turi ir taip panašiai. Gi kada išmaršuosite su šventųjų paveikslais, tai amerikonai tiesiog pradės juoktis. Jie tada matys, kad lietuviai dar yra tamsus ir nesusipratę, kad religinius dalykus kiša kur jie neprivalo buti kišami. Tas labai pažemys ir lietuvius. Gi antra vertus, tai tiesiog bus ir įžeidimas lietuvių patrijotinių jausmų. Į ką gi gali buti panašu lietuviams gerbti lenką, kur lenkai per amžius buvo ir yra kruviniausi Lietuvos priešai. Jeigu jusų kunigams rupėtų tautystė, tai jie kratytusi nuo lenkų kaipo nuo kokios ligos.

— Tai gerai, Kazy. Jeigu mes švento Kazimeiro nedėsim, taiką mes turime dėti?

— Lietuvių tautos istorija yra gana žymi. Mes turime savo buvusius kunigaikščius, kurie narsiai apgindavo Lietuvą nuo visokių užpuolikų ir ją garbingai palaikydavo. Galime parengti kad ir Vytautą, kuris narsiai grumdavosi su kryžiuokais. Galime parengti kad ir ką kitą, bet jau ne lenką. Aš atvirai tau, dėde pasakau, kad jeigu Kazimiero paveikslas bus nešamas, tai lietuvis labai skaudžiai prasižengtų prieš savo tautą, jeigu jis toje parodoje dalyvautų.

— Tai aš norėčiau paklausti tavęs: kas geriau žino, tu ar kunigas?

— Aš nesuprantu, ką dėde turi mintyje tokį klausimą statydamas?

— Aš, Kazy, noriu, kad tu man pasakytumei, ar tu geriau žinai negu kunigai, kurie tą šventąjį gerbia?

—Aš dėde, jokio bizio nedarau su šventaisiais taigi ir nestudijuoju apie juos. Aš tik žiuriu tautystės žvilgsniu, kad viskas, kas tik musų daroma butų pagrįsta tautos garbę kelti. Aš niekados nesakiau, kad visi kunigai yra blogi. Bet yra daug ir netikusių. Dabar kad ir šiame reikale. Tikras lietuvis kunigas, kuriam rupi tautos reikalai ir jos garbė, jis niekados neišdrįs pasiulyti lenką gerbti. Kurie kunigai tokį šposą suplenavo, tai jau jiems nevisi namie.

— Aš mislinu, kad lietuviai neis į tą parodą, jeigu Kazimieras bus nešamas?

— Ant šio klausimo aš turiu tiek pasakyti, kad tikras lietuvis tikrai nedalyvaus, nes jo jausmai butų užgauti. Bet galės rastis burelis nesusipratėlių, kurie ims dalyvumą.

— Aš vaike nežinau kaip galės viskas buti, jei tikrai taip bus kaip tu sakai. Aš del visoko nueisiu ir pakalbėsiu su klebonu apie tai, tai gal Kazimieras bus paliktas ramybėje, kad kartais buntai neiškiltų, kada lietuviai jį pamatys.

— Kam gi čia nuogastauti, dėde, jeigu jųs turite norą ir darykite taip, kaip jums patinka. Tai jusų valia, o lietuvių valia jumis remti ar neremti.

JUOKAI.

NAUJA BIRUTĖS DAINA.

Nuo jurų krašto,
per Palangos miestelį
Vež, neš' jurinį
broliai žemaitėliai.
Buvom laimingi
žemėj tėvu musų,
Kol nepažinom
spirito iš Prusų.
Padori, skaisti,
kaip rožė ir ruta
Be degtinės buvo
tėviškė Birutės.
Kad vieną naktį
žvėjai susitare
Be tinklu ėjo
žvejoti į marę.
Naujiena didi
juroj atsitiko,
Nes sužvejojo
Dancigo konjako.
Tą pačią naktį
vienas pons medžiojo.
Pakraščiais juros,
kur žvėjai žvejojo.
Ant bėro žirgo
drobinis kalpokas,
Prie šono kardas,
už pečių saidokas.
Auksines kilpas
su pentinais spardė
Norints negirtas,
šuoliais žemę ardė.
Išvydę tokią
grožybę pas marę
Jaunajam vaduį tokiais žodžiais
tarė:
"Kas nors tu esi, vadas ar
vadelis,
Imk 10 litų ir traukis ir kelio".
Norints aš esmu ponas žemės
jusų,
Jau nuo šio laiko tavo draugu
busiu.
Kur mudum teko leimingai
žvejoti
Liepsiu sargybai niekad
nevaikščioti."

Palangoj užrašė S. Vainora.

Kratinio filosofija.

— Jeigu į tave kas meta akmeniu, mesk į jį duona, jei supelėjusios turi.

— Nekask duobės kitam, nes kai pačiam reikės, neturėsi išsikasęs.

— Virvė reikalinga ne tik tam, kad nevykėliai gautų pasikarti, bet kad ir karvė butų kuo lauke pririšti.

— Šuo be uodegos, ožys be nagų vis tiek kaip merga be andaroko.

— Pilvas žmogui reikalingas tam, kad kniupščiam atsigulus, nebutų kieta gulėt.

— Ožys nešioja barzdą todel, kad jis neturi kelių litų skustuvui nusipirkti.

— Nelaimingiausias pasaulyje sutvėrimas yra paršas, nes jis turi tik vieną motiną ir tą pačią paprasčiausią kiaulę.

— Nekišk pirštų tarp durų, nes durų sandariai negalima bus uždaryti.

— Kiekviena žmona mano, kad laimingiausias pasaulyje žmogus yra jos vyras.

— Šuo kariamas apsipranta, o bernas lašinius valgydamas kurgi neapsipras.

Šluotos reikalingos tam, kad žmonos girtus vyrus turėtų kuo mušti.

Ot nelaimė.

PETRAS. Žinai, kumai, Baltrų Raulą šiandien nelaimė ištiko.

ANTANAS. Na?

PETRAS. Pasipiovė.

ANTANAS. Ką sakai?

PETRAS. Nagi, skustuvu ir dar surudijusiu.

ANTANAS. Oje, nagi tai krauja užnuodijo. Tai kvailumas.

Apsiriko.

— Tu mane vedei, nes manei, kad aš šiek tiek pinigų turiu.

— Visai antraip. Aš maniau, kad tu ne šieš tiek, bet daug pinigų turi.

Gražus ginčas.

— Tamsta su manim ginčijiesi? Aš du universitetu esu lankęs.

— Tas dar nieko nereiškia. Aš turėjau ėrelį, kuris dvi avi žindo, tačiau jis tik dideliu avinu išaugo.

Buvusis tėvas.

— Ar tu tą poną pažįsti?

— Taip... truputį. Tai buvusis mano tėvas.

Ir jis žino.

BLAIVININKAS. žiurėk ir gyvulys žino, kada paliauti gėrus.

JONAS. Je ir aš žinočiau kada paliauti, jei vendenį gerčiau.

Savo vardą saugojo.

— Kalėjime sėdėjai?

— Sėdėjau?

— Už ką?

— Už kosulį.

— Kaip tai už kosulį?

— Naktį įlindęs į svetimą krautuvę sukosėjau, na ir įkliuvau.

— O kodel areštuojamas nesakei savo vardo.

— Todel, kad iš mažens mane tėvai mokino sakydami: "saugok savo gerą vardą".

Sugavo.

ŽMONA. Ką tu darytum, Joneli, jei aš pasimirčiau?

VYRAS. Ogi tą patį, ką ir tu darytum man pasimirus.

ŽMONA. Tai niekšas. Aš jau senai nujaučiau tavo blogą mintį.

Choro Repertuaras

Mėnesinis Muzikos Leidinys
Metams — $2.00
Ta pačia kaina siunčiam ir Lietuvon.

ANTANAS BAČIULIS
421 EAST SIXTH STREET
SO. BOSTON, MASS.

GERIAUSIAI DIRBTI
TURĖSI PASEKMES
BIZNYJE

Ar Moki Plaukti?

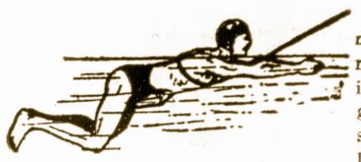

Jei ne, tai pasistengk išmokti, nes mokėjimas plaukti kiekvienam reikalingas. Greitam ir tinkamam išmokimui, "Sandaros" Adm. gali gauti knygelę po vardu: "Kaip Pasimokinus Plaukti." Knygelė 64 puslapių, su 43 paveikslais, parodančiai plaukimo budus, kaina tik 20c. Reikalaukite, kol dar neišsibaigė. Pinigus galite siust 2 c. pašto ženklialiais arba įdėję konvertan du dešimtukus. Reikalaukite šiuo adresu:

"SANDARA"
327 E STREET, SO. BOSTON, MASS.

YPATINGAS
RIŽIŲ PUDINGAS

DAUGELIS patyrusių virė- kondensuotas pienas (pasjų sako, kad Bordeno saldytas padaro gardžiausią pasaulyje ryžių pudingą.

Tai teisybė, bet tai dar ne visa teisybė. Tas tirštas, švelnus pienas yra geriausias visur, kur tik reikia pieno ir cukraus.

Pareikalauk iš Bordeno, 350 Madison Ave., New York, vartojimo nurodymų knygelę, o tuo tarpu jos belaukdamas ryto išbandyk kondensuotą pieną kavai baltyti.

P A S I I M K I T E C A M E L

Viskas kas geriausio cigarete

PO puikaus pasimankštinimo niekas tiek neatgaivina kaip kvepianti dumai Camel. Kur tik Camels eina—į pajurį, į kalnynus, į ofisą—jie neša smagumą, pilną pasidžiaugimą rukymu.

Jokis kitas gamintas cigaretas nedžiugino skonį tiek daug milionų, nes Camels yra padaryti iš parinkčiausių auginamų tabakų. Tik vieni Camels patenkina skonį visko kas yra gero cigaretuose, kadangi Camel mišinio niekur negalima rasti už bile pinigus. Camels niekad nenuvargina skonio, niekad nepalieka cigaretinio atsidavimo. Kas metą gamintojai Camels, tai yra didžiausi pasaulio tabako organizacija, išleidžia milionus gerumui.

Nedvejojant, Camels yra puikiausis smagumas, turtingiausias patenkinimas kuris kada nors paėjo iš cigareto. Jei dar neradote geriausio cigaretų gerume, atsiliepkite į populeriškiausį pakvietimą rukyti, bile kada sakytą—

Pasiimkite Camel!

R. J. REYNOLDS TOBACCO COMPANY, WINSTON-SALEM, N. C.

Lietuviai Amerikoje

PHILADELPHIA, PA.

Koks skirtumas tarp "Lietuvių Dienos" ir Lietuvių Istorinio Seimo?

Kaip matyt gyventojai tolimesnių kolonijų nuo Philadel., nežino skirtumo aukščiaus minėtų dviejų svarbių įvykių. Seimą rengia gerų norų lietuviai, trokštanti gero Lietuvai ir abelnai visam lietuviškam judėjimui. Pirmasai lietuvių Seimas buvo Philad., dvidešimts metų atgal, duoda proga dabar ir vėl švęst jubiliejaus sukaktuves dvidešimts metų, vėl susiburt visiem gerų norų lietuviam tartis, svarstyt, įnešti naujus dalykus Lietuvos Seiman, Kaune, su reikalavimais, patenkinančiais grįžtančius Amerikos lietuvius ir visus kitokius naudingus dalykus.

Todel lietuviai privalėtų imti daugiau domėn ir skaitlingai apsilankyti Philadel. Istoriniam Lietuvių Seime, tarti visi bendari Lietuvos ir lietuvių reikalus.

Kitas klausimas su "Lietuvos Diena". Ją rengia tik Philad., klebonijos kuriems pirmas ir svarbiausias klausimas — tai savi reikalai nieko bendro neturintį su Lietuva. Ta jų didžiausia rekliama, per musiškius laikraščius, net keista. Tai jau kliarų politika, bubnyt, šaukt ko pločiausiai, o suteikti labai mažai. Phila., didžiuomenė visai jų dieną neremia, nes žino jų politikavimą. Nesvarbu, kad vienas kitas bubnija, butent klerų draugijų trisdešimtis ar daugiau juos remia. Bet tose draugijose tie patys penketas ar desėtkas priguli. Mano supratimu, gal but ir tukstantis panašių draugijų, jeigu tik tie patys tenais priguli, tai toksai rėmimas nieko nereiškia. O jeigu reikštų tai aišku Philad., kliarai niekados nesikreiptų prie pažangiosios visuomenės, jie eitų tik prie savųjų. Dar vienas iš jų pusės negirtinas dalykas — tai "Tautoje" prie komitetų parašų seka ir Dr. A. Dambrausko parašas, kaipo pirmininko "Lietuvių Dienos" ir vėl keista. Juk Dr. A. Dambrauskas senai rezignavo iš minėto komiteto manydamas, kad jų veikimas tik dangstymasis po juoda skraiste daugiaus nieko ir net savo rezignaciją paskelbė per "Vienybę". Jie tą žino puikiai, na ir dabar, kada jau visai striuka, su visu kuom, matyt niekas nesidaro su vargoninkėliais, tai ir vėl Dr. A. Dambrausko vardas skamba kaipo pirmininko, be jo žinios ir sutikimo, matyt tyčia sužinia tą daro, kad kuo daugiausiai publikos iš musiškių pritraukti. Tokie dalykai tai tik pas vaikus dedasi, o ne pas suaugusius ir dar veikėjus arba "Lietuvių Dienos" vadus. Galimas daiktas, kad toksai dalykas nežinančius teisybės duoda progą ve kaip ir p. J. Elias ir kiti aukaut šimtinę, kad gaut p. Babravyčių dainuot "Lietuvos Dienai" (žiurėk "Tautoj"). Toki fantastiški dalykai tankiai suklaidina visuomenę ir nemalonumų kartais pridaro.

Visai kas kita su Seimo rengėjais. Jie savo darbą dirba ir nieko nekliudo. Nė tos reklamos didelės nesimato, net neatsako ant užmetinėjimų savo oponentu, o juk tas tai jau labai vertėtų.

Kliarų laikraščiai juokiasi sarkastišku juoku, kad Seimą perkelė ant 29, 30, 31 dd. August 1926 m. Butent, kad "Lietuvos Diena" kliarai keltu, tai ir šie pasektų. Vietoj negu juoktis patarčiau p. kliarams pirmiaus išbandyti ar tas duosis ar ne? Pagalios ne tas juokiasi katras pirmutinis juokiasi, bet tam juokai katras paskutinis juokiasi. Seimo rengimo komisija ir simpatizatoriai nežiuri per partijos akinius ir nieko blogo tame nemato perkeldami.

Paskui vėl, vienas man misteriškas dalykas, tai flotai. Bus parodytas šv. Kazimieras (lenkų karalaitis, federacija, sus. Rymo katalikų ir Lietuva krikštą priimanti ir t.t. Sakysime pastarieji nesvarbu. Bet ką gi toji federacija gero Lietuvai suteikė?.. Arba ir tasai lenkų karalaitis? Žmonės žingeidaujanti paroda, arba "Lietuvių Diena", norį matyt grynai lietuviškus išdirbinius, o jeigu to negalima, tai bent su geru menu pasirodyti, o kitį visi dalykai tik savoms partijoms turi reikšmę, bet ne svetimtaučiams. Aš nemanau juokus daryti iš p. kliarų veikimo, bet aš nenoriu, kad jie iš musiškių juoktųsi ir musų publiką klaidintų. Kas veikiama ir koks programas nustatytas nežiurint ar jisai atatiks Lietuvos reikalams ar klebonijų, bet reikia jį tokiu skelbti be jokių pagrąžinimų ir dadėčkų. Jeigu publiką sutraukt ir suviliot, tai neišeina į sveikatą.

Petronėlė.

ROSELAND, ILL.

ADP. politikieriai jau nuėmė sabotažą nuo jaunuolių kuopos.

Rugpiučio 5 d. buvo laikytas 139 kp. susirinkimas. Šiame susirinkime iškilo kai kieno nelauktas dalykas. Priėjus prie viršininkų raportų punkto, kp. pirm. Petronis paskelbė, kad jau kp. valdyba imsis darbo ir organizuos jaunuolių kuopą. Jis persakitė iš "Tėvynės" jaunuolių kuopų tikslus ir ragino tėvus, kurie tik turi vaikų, kad jie prirašytų juos prie SLA. busimos jaunuolių kuopos.

Už šitą žingsnį Petronį ir visą valdybą tik pasveikintį tenka. Jau senai reikėjo tai padaryti. Ir but buvę tai jau padaryta metai laiko atgal, jei ne partinės intrygos ir užsispyrimas. Mat nelaimė buvo tame, kad p. Petronis su savo bunčium priguli tokiai partijai, kurį kiekvieną gyvenime progą imasi pirma išnaudoti savo naudai. Tai buvo ir šiame dalyke.

Kada SLA. Wilkes Barre Seimas autorizavo kuopas tverti jaunuolių kuopeles, tai pernai metų 2 apskričio metiniame suvažiavime, laikytam sausio mėnesy, Burnside, Ill., ADP. politikieriai pervarė tokį tarimą:

"SLA. 2 apskričio valdyba turi raginti kuopas, kad jos remtų esančias pašalines vaikų draugijėles, o kur tokių nėra—organizuotų jas".

Šituo tarimu ADP. politikieriai manė pasižaboti visas 2 apskričio kuopa ir jų gerais vardais ir iždais dikčiai sustiprinti savo partinį įrankį "Ateities Žiedą", kurio augščiausiu tikslu yra gaminti ADP. narius iš priaugančio lietuvių jaunimo. Bet, jiem ant nelaimės, tas tarimas apskrityje sukėlė tokią audrą, kad sekantį suvažiavimą net pats apskritys skilo.

Prieš šitokį nelemtą ADP. politikierių pasimonijmą ištikimi SLA. nariai atkakliausią kovą pakėlė 139 kuopoje, kada M. Bacevičiaus vedama "troika" netik kuopą prišliejo prie "Až", bet net tiesiog smurto keliu išplėšė iš kp. iždo $20 ir padovanojo savam "Až". Čia prisiėjo rašyti prieš kp. valdybą skundus ir su jais teko kreiptis net prie Pildomosios Tarybos. Ir ačiu tik šitai 139 kp. narių kovai ir PT. paramai, ne tik kad kuopa tapo atplėšta nuo "Až.," bet net ir 2 apskričio valdyba buvo priversta tą A. DP. tarnaujanti tarimą suspenduoti ir, pagaliaus, visai jį į gurbą įkišti.

Kada ADP. politikieriam taip buvo nubrautka per nosis, tai jie nusistatė sau, kad jeigu mes negalim prikergti SLA. kuopos prie "Až" ir išnaudoti jas savo partijai, tai mes visai neorganizuosim SLA. jaunuolių kuopų. Nuo čia jie pradėjo gerai suplanuotą ir aštriai disciplinuotą sabotažą prieš jaunuolių kuopų organizavima. Taigi, čia ir vėl ištikimiems SLA. nariams prisiėjo stoti kovon ir kelti savo balsą prieš ADP. slogutį kuopos susirinkimuose ir viešoje spaudoje. Ir dabar, po metų laiko neatlaidžios kovos, mes jau matom jos rezultatus — Petronis jau paskelbė, kad jau jie sutinka organizuoti jaunuolių kuopelę!

M. Bacevičiaus vedamoji "troika" mat suodė, kad jeigu ji ilgiau tas sabotažą, tai kp. nariai jau rengėsi trumpoje ateityje pastatyti valdybai tik vieną sąlygą — ji turi organizuoti jaunuolių kuopą, arba pasitrauktį iš valdybos. Nes sabotažas jau buvo netik visiem aiškus, bet net ir patys sabotažninkai jau prie jo viešai prisipažino.

Dabar žiurėsime, kaip valdyba organizuos jaunuolius ir ar ji nebandys kaip nors apeiti PT. paskelbtas jaunuoliams organizuotį taisykles. Kitą syk, kaip praeitis liudija, gali ir čia prisieiti išnaujo stoti kovon su ADP. politikieriais. "Who can tell?"

Kitas juokingas incidentas praeitam susirinkime buvo tokis: nebaigtuose reikaluose M. Bacevičius reikalauja Švitrą pasiaiškinti, kam jis užsiginąs savų žodžių, pasakytų balandžio susirinkime, "dabar kad jau rašysiu, tai rašysiu" ir delto Bacevičių melagium vadinąs. Taip gi jis kitoje korespondencijoje tvirtinęs, kad buk čia yra kaip nors nuskriausti Slančiauskas su Grigaliunu.

Petronis klausia, ką turi Slančiauskas su Grigaliunu apie tai pasakyti. Slanč., šypsodamasis, sako, kad jis visai nesijaučiąs nuskriaustu. Taip pat ir Grigal. sako, kad jis nesąs niekieno nuskriaustas ir stebisi, kam Švitrai reikia taip jo gailėtis. Rožanskas klausia, kam jųs čia užsiimat tokiais niekais; argi jau nėra svarbesnių ir rimtesnių dalykų svarstymui? Petronis atsako, kad šie dalykai yra užtektinai svarbųs. Pašokus Klibienė pradėjo sakyti, kad Ššššvitrai reikėjo netik balsą atimti, bet dar ir daugiau ką nors padaryti, nes jis nė vieno susirinkimo teisingai neaprašė. Rožanskas, tik del juoko, riktelėjo: "pakarti jį reikėjo". Petronis sako, kad dabar Švitra galįs pasiaiškinti, jei norįs. Dar kas riktelėjo, kad Š. balso neturįs. Petronis paaiškina, kad jis balso neturįs kp. reikalų svarstymuose, bet čia esąs pasiaiškinimo dalykas.

Pasinaudodamas man specialiai teikiama privelegija, atsistojau ir griežtai užginčinau, kad tokio piemeniško pareiškimo man niekados neteko padaryti. Slančiauskienė pašoka ir tvirtina, kad jį tikrai girdėjus manę taip sakant. Jai buvo atsaktya, kad tai netiesa. Matyt, kad p. M. B. su savo genge buvo susitaręs prievarta tuos žodžius įdėti mano burnon.

Toliau nurodinėjau, kad jei Slančiauskas su Grigaliunu nesijaučia nuskriaustais, tai tik delto, kad jiedu važiavo Seiman ne SLA. reikalais rupintis, o tik ADP. politikieriam patarnauti. Nes jeigu jiem butų reikėję važiuoti Seiman nuoširdžiai SLA. labui dirbti, o ne partijai, tai netik Slanč. su Grigal., bet ir Bacevičius su Petroniu ir Klibienė su Šarkiuniene but jautęsi nuskriauti. Žiurėkite, 36 kp. penki delegatai, tokie pat ADP. politikieriai, atlupo nuo kuopos po $100.00, o musų kp. "geraširdžiai" pasitenkino tik po $41.66. (Beje, praeitą kartą klaidingai buvau pasakęs, kad jie gavo po $44, vietoje $41, ir už tai p. Grigaliunas susirinkime mane išdurnino). Vadinasi, jie visi iš savo kišenių turėjo pridėti daugiau, kaip po $58.00.

Well — tokiem turtingiem raudoniem biznieriam, kaip Bacevičiui su Petroniu, ir tokiom šiugždančiais šilkais pasipuošusiom poniutėm, kaip Klibienė su Šarkiuniene, tai $58.00 labai mažai, o gal visai nieko nereiškia. Bet kiekvienas sveiko proto ir sąžiningas žmogus pripažins, kad $58.00 paprastiems darbo žmonėms, kokiais yra Slanč. su Grigal., tai pusėtinai daug reiškia. Tuo tarpu visas svietas žino, kad Amer. Darb. Partijoj visai nėra tokių filantropų, kurie lengvai galėtų patiesti po $58.00 del SLA. labo, neįskaitant jau laiko ir nuovargio, kurį poni Klibienė taip giliai apverkė. Ir jeigu kiti A. DP. žmonės del Slančiausko su Grigaliunu nesumetė po penkinė, dešimtinę ir daugiau, tai jiedu per daugelį valandų ir dienų Pullmano karšapėje turėjo gan sunkiai padusauti, kol uždirbo praseimavotus pinigus. Taigi, jeigu tai nėra skriauda, na, tai gal aš visai nesuprantu, ką žodis skriauda reiškia? Tur but jis jokios žemiškos reikšmės neturi.

Bet kodel Bacevičius kabinėjas tik prie tokių niekniekių. Juk aš daug sunkesnių užmetimų esu padaręs jam ir jo vedamai "troikai". Kodel jis prie jų nekimba?

Julius Švitra.

Teikite Savo Vaikams Tinkama Priežiura

Tėvai nepamato kada jų vaikai nedavalgę ir nedapenėti, iki jau pervėlu. Šiandien daug vaikų tokioj padėtyj vien todel, kad tėvai neduoda atsakančio maisto. Pasverkite savo kudikį reguliariškai ir jei jis neauga, tuoj atitaisykite dalykus. Daktarai, bandymus, rado kad kondensuotas pienas svarbus maistas budavojimui sveikatos mokyklos vaikų.

Standard ar Challenge Condensed Piena galite vartoti įvairiai. Pavyzdžiui, košelėse, sosuose, pudiguose, keiksuose, kepsniuose ir tt. Vaikams duokite su koko ar šokoladu, arba užtepkite ant duonos ir keiksukų. Jei jie mėgsta kokį valgį, pagardinkite jį su Standard ar Challenge Condensed Pienu. Vartokite rytais kavoje pusryčiuojant. Ant ledų visados laikyk blešinukę. Pienas nepages ir visados tinkamas vartoti.

DYKAI

Gamintojai šių rušių kondensuoto pieno sykiu duoda brangias dovanas už leibelius. Kiekvienas leibelis vertas dovanos. Pavyzdžiui, matote žirkles ant paveisklo už 50 leibelių. Ši dovana jums nekainuoja nei cento. Tik taupykite leibelius. Nuneškite į arčiausią dovanų krautuvę sulyg adresų žemiau ir išmainykite ant dovanų.

TAUPYKIT LEIBELIUS DEL BRANGIŲ DOVANŲ

Musų Dovanų Krautuvės Bostone:
89 Friend St. arti Haymarket Sq.

KITOS DOVANŲ KRAUTUVĖS:

FALL RIVER, MASS.
14 — 3rd St,
arti Bedford st.

BRIDGEPORT, CONN.
105 Congress Street
arti Main Street

NEW HAVEN, CONN.
105 Temple Street

PROVIDENCE, R. I.
49 Aborn Street

BALTIMORE, MD.

Komp. Mikas Petrauskas iškeliavo Lietuvon — Rengiamės prie Didžiojo Seimo ir Lietuvių Dienos — Kiti dalykai.

Rugpiučio 9, kaip 1.51 po pietų, musų mylimas komp. Mikas Petrauskas apleido Baltimorę ir kartu Ameriką, ir pasileido kelionėn į Lietuvą. Jį palydėjo jo pusbrolis Adv. Nadas Rastenis, pas kurį p. Petrauskas viešėjo, p. Jono Česnos šeima, p. St. Janušas, K. Liutkus ir daug kitų.

Per keletą mėnesių supratus su Miku, sunku buvo skirtis. Pertą laiką mes turėjome Miką ir Nadą. Jiedu tai tikrai dievų duoti lietuviams žmonės. Be "unaro", be pretenzijų, darbštųs, teisingi ir draugiški vyrai. Bet dabar Miko jau netekome. Liko tik Nadas. Mat turėdami du, vieną atidavėme Lietuvai, o kitą Amerikoje pasilikome.

Seniau mes Baltimoriečiai, pažinojome Miką tik iš dainų. Dabar žinome ir ypatiškai. Ir kol mes kvėpuosime jo nepamiršime.

Vietos lietuviai bei jų draugijos stropiai rengiasi prie Amerikos Lietuvių Visuotino Seimo ir Lietuvių Dienos. Draugijos laiko susirinkimus, tariasi, veikia. Baltimorės Lietuvių Taryba, Katalikų Federacija, pašalpinės draugystės, kliubai: visi tuo dalyku darbuojasi.

Lai tik dievuliai duoda gražų ir neperkarštą orą!

Lietuvių svetainę jau baigia maliavoti. Bus daug gražesnė ir vaizdesnė kaip pirmiaus. Dar nesužinojau ar uždangą su "Vytauto Prisieka" pertėplios, ar ne; bet labiau ją reikia pertėplioti kaip pačią svetainę maliavoti. Jei jau svetainė nenori dėti kaštų iš iždo, tai reikėtų kitą kelią surasti kaštų padengimui. Bet tą uždangą reikia pertėplioti.

Dr. A. Želvio žmona sugrįžo iš Conn. valstijos. Jį ten buvo prie motinos lovos, nes motyna drutai sirgo. P-nia Želvienė daug paprastai darbuojasi Lietuvos Našlaičių šelpimu.

P-nas Petras Weisengoff tik sugrįžo iš Virginijos parubežio. Jis ten buvo savo turto sutvarkymo reikalais. P-nas Weisengoff yra stambus "Vienybės" šėrininkas ir Lithuanian National Building and Loan Association, Inc., pirmininkas.

Darbai einasi dar palengva, bet jau gerėja.

A. Kurelaitis.

HUDSON, MASS.

Iš vietos lietuvių judėjimo ir komunistų bėdos ir nepasisekimai.

Šis miestukas yra labai dailus. Per miestuko vidurį bėga upelis. Vasaros laike yra kur išeiti ant tyro oro ir yra dailių vietelių, kur galima pasimaudyti, ir taip linksmo laiko praleisti. Čion lietuvių randasi irgi nemažas burelis, apie 700. Yra keletas draugijų, kurių tvirčiausia tai bus šv. Juozapo Draugystė, ir veikimas yra nemažas, tik ne visų srovių lietuviai veikia sekmingai. Vietos sandariečiai ir katalikai čionai yra geriausiame stovyje, nes prie jų yra susispietę geriausi lietuviai šioj kolonijoj. Žiemos sezonui praėjus, Sandariečiam ir katalikam reikia atiduoti kreditą, nes per žiemą jie yra parengę keletą gerų prakalbų ir vakarienių, balių ir koncertų. Vasaros sezone buvo ir nemažai piknikų. Liepos 17 d. šv. Juozapo draugija turėjo labai puikų piknika. Diena buvo labai graži, tai publikos prisirinko gan skaitlingas burelis. Buvo skanių valgių ir gardžių saldainių ir buvo dovanų. Pirmą dovaną laimėjo J. Kudialis, vertės $5.00 laikrodį. Antrą dovaną laimėjo K. Majauskas. Draugijai liko gražaus pelno. Šiame piknike pasidarbavo S. Šatas, S. Tatarunas, J. Marcinkus, A. Stasiulevičius, P Greiviškis, C. Staniunas, K. Staniunas, A. Ražanauskas. Kurie buvo atsilankę, manome buvo visi užganėdinti.

Bolševikuojančių lietuvių bėdos.

Čionai randasi keletas bolševikuojančių lietuvių, kurie kaip kitur taip ir čionai bando rėkauti, nes toks jų supratimas. Kiek daugiau lermą jie kelia, to jiems tas atrodo didesniu veikimu ir jie mano, kad vietos lietuviai taip pat supranta, tačiau yra kitaip.

Bolševikėliai pirklauso prie tulų draugijų ir kur jie lermo nepakelia. Kiekviename susirinkime jie turi šį ar tą kritikuoti, bet lietuviai sandariečiai ir net katalikai, neduoda bolševikėliams lermuoti, tuojaus su jais apsidirba. Čion randasi du bolševikuojanti senberniai, kurie abu turi plikas galvas. Laksto po stubas, kad tik įspraudus kam nors "Laisvę" arba "Vilnį". Sumirkę prakaite nabagai, bet tas irgi nevyksta jiems; mat suprantama kaip žmonės žiuri į senbernius: moterys jais irgi nepasitiki. Ypatingai, kada tulose šeimynose pasidaro lermai del tų senbernių tai dar pablogėja jų biznis. Daugelis vietos lietuvių kalba, kad buk reikia juos išvaryti. Maskvon, Rusijon, keptų karvelių valgyti, nes tada bus visur ramu, vietoje. Nors čionai nesenai gyvenu, bet jau teko prisižiurėti lietuvių gyvenimo ir todel sakau, kad lietuviai šioj kolonijoj butinai turite vesti padoresnį gyvenimą, reikia draugauti su prakilniais žmonėmis ir prigulėti prie gerų organizacijų, kur butų galima suispaižnti su gerais žmonėmis. Tada butų pavyzdingas gyvenimas tarpe svetimtaučių. Kodel neveikti taip, kaip Sandariečiai veikia. Jų veikimas yra malonu matyti kiekvienam lietuviui.

Hudsono gyventojas.

PALANGA.

Šiais metais Palangoje, nemaža kurortą sudaro kunigai, kurie, matomai, iš po pergyventų sunkių rinkimų laikų ir galop taip skandalingai juos prakišus, kunigėliams galutinai suiro nervai taip, kad vargšai stengiasi juos dabar gydytis, nes toliaus pasitraukus nuo savo "avelių" galima su kitoms paflirtuoti. Jų tarpe ir šiauliečių bene penki kunigai taiso nervų suirimus, kurie su "Juozapietėms" ir "Zitietėms" iš vienos stiklinės šilta arbatėlę siurbė. Gerai, kad nesivėluoja, nes nemažai laiko reikės sunaudoti, kad išgydžius taip suirusius smegenis, o paskui galės grįžti į Bažnyčią ten ramiai užsiimti savo pareigomis — Dievui ir žmonėms tarnauti, nes taip senai reikėjo.

Vėl bėda.

TETA. — Na, tu mano mergyt! Aš tau tik ką padovanojau lietsargį, o tu vėl verki?

MERGYTĖ. Tai, kad lietaus nėra.

Moterų Skyrius.

MOTERIS ŠEIMYNOJ GALIGA.

(Rašo **Motina**)

Jei butų praeitų amžių vyrai nepavergę moteres, tai šiandie pasaulis kitaip stovėtų.

Moterės išstumimas iš gyvenimo labai atsiliepė ant kilimo civilizacijos. Viskas prikaluso nuo moterės apsišvietimo. Bet šiandien nelaimė, kad mes moterų mažai turim apsišvietusiu ir da mažiau rupinančias, kad apšvietos gauti.

Mažai mes turime moterų, kurios darbuotųsi del savo tautos bei valstybės. Nežiurint kur mes gyvenam, tik reikia rupintis pirma savo kalbos žmonėmis ir tos šalies gerove. Mus lietuvaičių Amerikoje, labai mažai yra tokių, kad darbuotusi del žmonių apšvietos.

Sanadara rodos yra politiška organizacija ir tautiška. Bet kad butų pilnai tautiška tai mažai moterų, kurios priguli prie Sandaros ir jos labai stropiai darbuojas. Bet tai tik krislelis. Ir jos daugiaus palinkusios partijos link. Rašydamos nepamiršta pridėti uodegutę: "mes sandarietės".

Nebutų peiktina. Bet šiandie moteris turi darbuotis tarp tamsiausių moterų ir prieiti prie jų. Taigi moteris, kurios darbuojas ir rašo neturi sekti, kad mes sandarietės, bet mes lietuvaitės, tas sakinys neužgaus nievienos ir visos prisidės prie lietuvaičių darbuotės. Nes Sandara yra politiška organizacija, kurią labai baisiai perstaots kitos politiškos partijos tai klerikalai. Taip įbaidė lietuvaites, kad jos užgirdusios, kad sandarietė tai bijo kaip žydas velnio.

Taigi lietuvaitėms reikia buti tik lietuvaitėms, o partijos dalykai tik susirinkimuose svarstyti, arba tam tikrai parengtoj sandariečių pramogėlėj. Ir rašydamos laikraščiuose rašykite tik dalykus, kurie visoms lietuvaitėms lygus ir reikalingi. Moterų reikalai visų vienodi: kaip jų kuno sudėjimas vienodas. Bet pobudis jau skirtingas, užtai ir reikia rašyti liuosai, pataikaut, kad juos suprastų. Kurios mokat virtuvėje gerai tvarką vesti, patarkit ir kitoms. Jei mokat virime, patarkit kitoms. Vaikų auklėjime, patarkit kaip jus auklėjat, kaip butų geriaus. Kaip stuboje geriaus tvarką laikyti. Šitam skyriuj labai daug yra reikalingų pamokų del lietuvaičių.

Rdekacijos pastaba. Ne su visomis gerb. Motinos pareikštomis mintimis šiame straipsnelyje redakcija sutinka. Pavyzdin yra sakoma, kad Sandarietės moterys privalo dirbti prakilnius darbus, kelti apšvietoje ir susipratime žemiau stovinčias moteris ir nesisakyti, kad jos yra Sandarietės, bet kad lietuvaitės. Jeigu Sandarietės eis dirbti tautinį bei kulturinį, naudingą visuomenei darbą, tai kamgi joms bijotis pasisakyti, kad jos yra Sandarietės? Sandarietė ar Sandarietis, kiekviename žingsnyj ar darbe neprivalo buti kitokiu, kaip tik Sandariečiu. Šiandieninė sveikai protaujanti lietuvių visuomenė, ar tai butų vyras, ar moteris, kuriam tik rupi lietuvių tautininiai reikalai ir kulturinis kilimas, Sandariečio vardo nesibijo, tą jau parodė gyvenimo praktika. Tad musų manymu, vadintis save Sandariečiu kaip tik yra pagirtinas daiktas, nes tuomi reiškiama partijai ištikimybė ir palaikoma jos disciplina.

Įvairenybės.

BUČIAVIMOSI ISTORIJA.

Mokslininkai jau senai nustatė, kad bučiavimasis — tik vėlesniųjų laikų paprotys. Nei Homeras, nei Geziodas nežinojo bučiavimosi papročio ta prasme, kaip musų laikais suprantama. Pas Homerą, Hektoras atsisveikindamas su Andromacha nesibučiuoja. Paris irgi eidamas į kovą nebučiuoja gražiosios Elenos; daug vargęs, daug matęs Odisėjas, nesibučiavo nei su dangiško grožio Kalipse, nei su burtininke Circėja. Grįžęs gi namo, Odisėjas sveikina žmoną tik apglėbęs, bet nebučiuodamas. Sanskritų kalba ir ieroglifai visai neturi žodžio "pabučiavimas". Musų laikais japonai beveik nežino pasibučiavimo. Iš kur gi atsirado tas paprotys? Garsus fiziologas Lombroso tvirtina, kad bučiavimosi paprotį mes parėmėme iš Ugninės Žemės laukinių gyventojų, pas kuriuos pabučiavimas reiškia vien motinos meilę kudikiui. Ugninės Žemės gyventojai beveik nemoka daryti jokių indų. Jie gerla tiesiog iš šaltinių arba upių; negalėdami gi lupomis vandens pasiekti, jie traukia vandenį į lupas pro kiauras augalų šerdes. Motinos gi pasiima į burną vandenio ir bučiuodamos kudikį pagirdo tiesiog iš lupų į lupas. Nuo to ir atsirado bučiavimosi paprotys.

SAVOTIŠKAS KRIKŠTAS.

Nesenai Afrikoje anglai areštavo tvirtą negrą, vardu Tomą, kuris labai savotiškai krikštijo savo tautiečius. Pats apkrikštytas baptistų kunigų ir sužinojęs apie šv. Jono krikštytojo gyvenimą ir darbus, negras Tomas irgi nutarė kuo daugiausia pakrikštyti savo tautiečių. Krikštydamas jis laikėsi vieno principo, kad krikštas žmogų atleidžia nuo visų nuodėmių: bet žmogus ir po krikšto gali papildyt nuodėmių, todel geriausia krikštijant upėje tuoj krikštijamą nuskandinti. Tomas, tos savo taisyklės laikydamas, krikštydamas nuskandino gal šimtą savo vientaučių negrų ir dar butų skandinęs, bet anglams pavyko tą krikštytoją pasodinti į "kliošto rių."

PRIEMONĖ PUBLIKAI PATRAUKTI Į TEATRĄ

Vieno teatro savininkas Čikagoje padarė nepaprastą išradimą. Jis sugalvojo kokiu budu privilioti daugiau publikos į rengiamą jo teatre labdarybės vakarą. Už kelių dienų prieš vakarą laikraščiuose visi skaitė, kad nežinomas skelbėjas ieško savo puseseriai vyro. Jauna mergaitė turinti 500.000 dolerių kraičio ir dešrų fabriką, kurią busimasis vyras galėsias valdyti. Į skelbimą birte biro šimtai laiškų ir kiekvienas pretendentų gavo paštu atsakymą, kuris baigėsi šitaip:

"Baigti dalykui reikia žinoti, ar patiks tamstai mano puseserė. Aš busiu šiandieną su ja tokiam tai teatre, ložoje Nr. 3. Jeigu norite, galite su mumis susipažinti."

Aišku, kad gavusieji tokį atsakymą pasiskubino nusipirkti bilietus į minėtą teatrą, ir teatro savininkas triufavo. Jo išradimas pasisekė kuo puikiausiai ir davė daug pelno.

AKMENS AMŽIAUS STOVYKLA TIES BRIANSKU.

Suponevo kaime ties Briansku ant upės kranto rasta akmens amžiaus paleontologinės eros stovyklos pažymiai. Šis radinys turi svarbios mokslinės reikšmės. Juo panegiama įsivyravusi moksle pažiura, kad senovės akmens amžiaus žmogus negalėjęs gyventi Vidurinės Rusijos žiauriose klimato sąlygose. Tą stovylą atrado Briansko muziejaus prižiurėtojas Dejevas birželio mėn. pereitųjų metų su pagalba vieno Suponevo kaimo kaimiečio, atnešusio muziejun rastus mamonto kaulus. Nuvalius kaulus pastebėta ant jų piešinių liekanos. Paskui tose vietose padarė geologinį tyrimą, kurio metu atrado ir stovyklą.

SMUIKAI "KAIRIEMS"

Nesenai išrastas smuikas, kuriuo galėtų groti kairys. Jis nieko nesiskiria nuo paprasto smuiko, tiktai stygos yra priešingoj eilėj sustatytos, taip, kad grojikas galėtų kairėj rankoj laikyti trauką, o dešinėje smuiką. Sugalvojo šį smuiką ir įvedė jį Čarli Čaplin — kino artistas komikas.

PASTABOS.

Lietuviški komunistai per savo gazietas džiaugiasi, kad Bostono pirkliaus A. M. Creigktono dukterims labai patiko Maskva ir jos viešpačių gyvenimas ir už tai komunistai jas labai gerbia. Bet jeigu tos poniutės butų pamatę Rusijos darbininkų gyvenimą ir savo įspudžius paskelbtų Amerikos laikraščiuose, tai musų komunistėliai tas paneles tuoj butų pasodinę ant savo komunistinių karštuvų.

Jersey City, N. J. komunistų kontroliuojama Laisvės Draugija turi savo globoje $437, kurie buvo surinkti laike Lietuvių Dienos, 1916 m. (komunistai sako 1918 m.) ir dabar komunistėliai, manydami, kad visuomenė, jau pamiršo apie tas aukas, pradeda per savo gazietas agituoti, kad tuos pinigus pimti į savo rankas. Štai jų žodžiai: "Mes turime be galo daug įvairių skylių gi aukų labai mažai, tat padėkim į vietą nors tas aukas, kurios jau yra musų rankose." Nejaugi Jersey City neatsiras lietuvių, kurie mokės apsaugoti tas aukas nuo komuinstų?

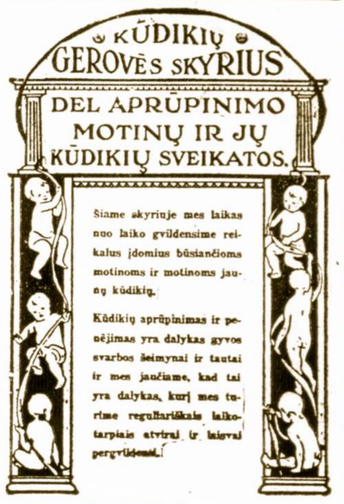

STRAIPSNIS 32. Š

Tinkamas suvirškinimas maisto svarbus.

Daugelyje motinų su smagumu giriasi, kad jų vaikai "valgo viską". Šitos motinos nesupranta, kad vaiko vidurių kai nėra ant tiek jau išsivystę, kad galėtų tinkamai virškinti bile ką. Pilvas ir virškinimo organai, kaip ir visi kiti organai ar muskulai, išsivysto laipsniškai iki pripranta prie valgių suaugusiųjų.

Joks maistas, nėra naudingas jei nėra pilnai suvirškintas. Augantis vaikas gali suvalgyti skirtą suaugusiam, o vienok negauti užtektinai sotumo, vien delto, kad jis tą maistą negali asimiliuoti. Svarbiausi dalis kudikių penėjime yra tinkamas parinkimas valgių. Tokie valgiai kaip šutintos pupos, virti kopustai, keiksai, blynai ir kepti valgiai užganėdina suaugusius bet netinka vaikams.

Pienas turi buti duodamas jiems su kiekvienu valgiu, nes augantis vaikas tiek pat pieno reikalauja, kiek kudikis. Parink pieną, kuris švarus ir sveikas Eagle Brand Pienas ypatingai tinka vaikams delto, kad suteikia reikalingą sotumą augimui, ir prie to lengvai virškomas.

Borden' Eagle Pienas šiandien auklėja daugelį vaikų, kurių tėvai ir pratėviai buvo išauklėti Eagle Pienu '60 ir '70 metais. Kada pasvarstai, jog Borden's yra pienas vartotas per tris gentkartes, ir kurį kasdien vartoja vis daugiau ir daugiau žmonių, tai turi buti tam priežastis. O priežastis ta, kad jis pasirodė saugus, tinkąs per tiek laiko, ir žmonės juo užsiganėdinė.

Nežiurint kur eisi šitoje šaly ar Kanadoj visur gausi Borden's Eagle Pieną šviežią ir sveiką veik kiekvienoje krautuvėje. Visais atžvilgiais tai vienatinis saugus pienas auklėti kudikius, kuomet motinos pieno nėra.

Kada prisieina jusų kudikius išauklėti į stiprius, sveikus vyrus bei moteris, niekas nėra taip svarbu pirmose dienose kaip maistas. Del tos priežasties žmonės senai metė bandinėję. Išmintingi žmonės nerizikuoja. Jei motinos pieno nėra, jie nesusirupina ,bet tuoj pradeda vartoti Borden's Eagle Brand Pieną. Pasinaudok patyrimu milionų vaikų laike paskutinių trijų gentkarčių.

Skaityk atydžiai kas savaitę šitus straipsnius ir pasidėk ateičiai.

Ar nori?

Ar nori matyti, kaip bolševikai pėsti važiuoja linksmus namo iš SLA. Seimo po didelio "laimėjimo"?

Ar nori matyti, kaip Lietuva klebonus siunčia į bažnyčią?

Ar nori turėti daug juokingų dainų ir pasiskaitymų?

Jei nori, tai skaityk "Rimbą", jame apie tai rasi aprašymus su paveikslais.

"RIMBAS"
3 Bateman Place
So. Boston, Mass.

Geriausi paišeliai, naudoki juos.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.
H.S. Stone O.D.
Akiu Specialistas
399a BROADWAY,
So. Boston, Mass.

NADAS RASTENIS
ADVOKATAS
700 West Lombard Street
BALTIMORE, MD.
Telefonai:
Ofiso: Calvert 5896
Buto: Gilmor 0361

Tel. So. Boston 0502
Paul J. Jakmauh, M. D.
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Telefonas S. B. 2805-R
Lietuvis Optometrista
Išekzaminuoju akis, priskiriu akinius ir kreivas akis atitaisau, tinkamu laiku
J. L. PAŠAKARNIS, O. D.
447 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.

Dr. J. C. Seymour
(LANDŽIUS)
LIETUVIS GYDYTOJAS
Valandos: nuo 9:00 val. iš ryto iki 8:00 v. vak.
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 4000.

Namų tel. Univ. 1463-J.
A. O. SALNA (SHALLNA)
LIETUVIS ADVOKATAS.
Baigęs du Universitetu Cornell University su A. B., G. Washington Univ. su LL. B.
"Darbininko" Name
(antros lubos)
366 W. Broadway, So. Boston.
Tel. So. Boston 3520

Lietuvys Advokatas
Veda visokias provas, kaip tais civiliškas ir kriminališkas; padaro visokius dokumentus prie pirkimo ir pardavimo.
PRANAS J. KALINAUSKAS
381 BROADWAY,
So. Boston, Mass.
Ofiso ir gyvenimo vietos Telefonas S. B. 0441

Aušra
Geresnio Cigareto

Pabandykit vieną,
Jum patiks!
Pamėgimas iš
pirmo sykio!

OLD GOLD
Naujas ir geresnis cigaretas - - 20 už 15c
SKARBINIS RUKYMAS
Išdirbinis P. Lorillard Co., įsteigtos 1760.

Lietuviška Aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nuženmintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų ša knų.

Mei laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo dėl vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyką.

D. CABITT
100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Vietos žinios

SANDARIEČIŲ PIKNIKAS BUS LINKSMAS.

Ateinančioj nedėlioj, rugpiučio 22 d. Šemeklio ukėje, palei Norwood, Mass. So. Bostono Sandariečiai, vyrų ir moterų kuopos rengia nepaprastą pikniką. Kadangi jį rengia dvi didelės kuopos, tai kaip prirengimas, taip ir pats piknikas bus labai linksmas ir įspudingas. Tad patartina kaip Bostono su Norwoodo, taip ir apielinkės lietuviams dalyvauti šiame piknike, nes linksmai laiką praleisite ir gerus įspudžius gausite.

RADO KUDIKIO KUNĄ ĮMESTĄ VANDENYJE.

East Bostono laivų prieplaukoje rado 6 mėnesių senumo kudikio kuną, susuktą į blankėtą ir įmestą į vandenį. Daktaras apžiurėjęs tvirtina, kad kudikis gyvas įmestas į vandenį ir prigirdytas. Dabar policija daro tyrinėjimus, kad sužinojus ir suradus kudikio motiną.

AUTOMOBILIŲ REGISTRACIJOS NUMERIŲ SPALVOS.

1927 metams Mass. valstijos automobiliams registracijos numeriai bus balti ant juodo dugno. Gį 1928 metams bus balti numeriai ant žalio dugno.

SENATORIUS GIRIA GUBERNATORIŲ

Mass. valstijos senatorius William M. Butler, rugpiučio 14 d. kalbėdamas republikonų piknike Worcester, Mass. pastebėjo, kad gubernatorius Fuller padarė didelį žygį, išgelbėdamas nuo mirties tris jaunus prasikaltėlius. Senatorius sako, kad už tokį gubernatoriaus žygį Mass. valstijos piliečiai privalo jį nepamiršti ir businčiais rinkimais, lapkričio 2 d. antru kartu privalo jį išrinkti gubernatorium.

PAGELBA PRASIKALTĖLIŲ GELBĖJIMUI.

Kad išgelbėti tris prasikaltėlius nuo mirties, rengiama base-ball rungtynės ir kitokie parengimai, kurių pelnas bus skiriamas teismo vedimui. Amerikos veteranų organizacija tam tikslui atsiuntė $1,000 vertės čekį.

ALENKSANDRA RINGAILA ŽENIJAS ANT VISADOS.

Vietinis Real Estate biznierius A. Ringailą (Reynolds), su rugpiučio 22 d. baigia savo kavalierystės karjerą ir persikelia į ženočių lagerį. Jis sau už moterį ima panelę Izabelę Dukštaitę, iš Brockton, Mass. Šliubas bus Brocktone 3 val. po pietų. Mr. Reynolds yra diktas vyras, partaigi vaikai jį vadina "Fatty Arbuckle". Linkime laimingos kloties ženybiniame gyvenime, nes tokiam vyrui buti kavalierium yra skriauda lietuvių tautai.

MOTERYS RENGIA PUIKŲ PIKNIKĄ

Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija, kuri yra pagarsėjusi savo rengimais ypač vakarienėmis, surengs So. Bostono ir apielinkės lietuviams ir puikų pikniką, kuris bus nedėlioje, rugpiučio 29 d. 1926, ant Aleko Ukės, Norwood, Mass. Moterys deda pastangas, kad pikniką surengti kopuikiausiai, partaigi patartina visiems jų piknike dalyvauti.

REZIGNAVO TEISĖJAS

Superior teismo teisėjas Fredrick Lawton, kuris teisėju išbuvo per 26 metus padarė gubernatoriui Fuller savo rezignaciją. Gubernatorius jo rezignaciją priėmė.

NUSIŽUDĖ DEL BARNIŲ ŠEIMYNOJE

George Fahlin, 50 metų vyras, gyvenantis ant Mass. ave. pereitą subatą susitikęs du savo draugus pareiškė, kad jis mirsiąs už apie 5 minutų laiko. Jo draugai nieko nemanė ir palaikė jo kalbą už juoką. Bet Fahlin kalbėjo rimtai ir persisykręs su savo draugais parėjo į savo kambarį ir nusinuodino. Priežastis saužudystės — nesutikimas ir barniai šeimynoje.

GABIJOS IR AUŠRELĖS PIKNIKAS.

Pereitą nedėldienį Gabija su Aušrele turėjo savo pikniką, Waushakum Parke, Framingham, Mass. Kadangi diena buvo graži, taį ir žmonių pusėtinai suvažiavo. Buvo didelis programas iš dainų ir daugybės visokių žaislų. Kiek teko girdėti iš išsireiškimų, tai pikniko dalyviai buvo pilnai patenkinti ir linksmi išsiskirstė namo.

Buvęs.

KUNIGĖNĄ IR KITUS PATIKO LAIMINGA NELAIMĖ

Gabijos ir Aušrelės piknike Framingham, Bostoniečiams pažystamas p. Kunigėnas pasiėmė laivelį, į kurį įsisėdęs įsisodino dvi moteris ir vaiką ir išplaukė į ežerą pasivažinėti. Buvo nuvažiavęs toil nuo kranto ir viskas buvo gerai. Bet grįžtant atgal, netolį kranto, išpuolė irklas iš rankų ir lenkėsi jį paimti. Irklą bejimant, laivelis pakrypo ir prisisėmęs vandenio pradėjo skęsti. Laiveliui skęstant sėdinčios moterys pradėjo rėkti ir šaukti pagelbos. Bet kada vanduo sėdinčias apsiėmė iik kaklo, tai atsistojo ir kojomis pasiekė žemę, kur gelmės buvo tik iki juosmenio. Tad netikėtai išsimaudę išėjo ant kranto. Sportaujant ast vandenio, visuome reikia turėti atsargumo.

Viską matęs.

RENGIASI PRIE STREIKO.

Virš 1000 Bostono kriaučių, priklausanti Boston Waterproof unijoj nutarė eiti straikan.

PRIGĖRĖ KETURI ŽMONĖS.

Pereitą nedėldienį, Bostono maudynėse besimaudydami prigėrė keturi žmonės.

SUĖMĖ DAUG VYNO.

Midletone policija suėmė sučiupo degtinės šmugelninkus ir suėmė 900 bonkų vyno.

VAIZBOS BUTAS DIDĖJA.

Vietinis Lietuvių Baizbos Butas didėja. Jo prezidentas Dr. M. V. Kasparas (Casper) susilaukė dukterį vardu Naricė. Vaizbiečiai sako, kad jų narius imant profesijoms, Dr. Kapočius "Next on the program".

VYSKUPAS MATULEVIČIUS BOSTONE.

Į Bostoną pribuvo vyskupas Matulevičius ir kun. Bučys. Sekantį nedėldienį lietuvių bažnyčioje laikys pamaldas, kur iškilmėse dalyvaus kai kurios vietos lietuvių draugijos.

DIDELIS LIETUS.

Pirmadienio vakare, rugpiučio 16 d. Bostono buvo labai didelis lietus, kokis retai kada pasitaiko. Vandeniu buvo užpludusios visos gatvės. Žemesnėse miesto dalyse, pilni sklepai buvo apsemti vandeniu ir padaryta labai dideli unostoliai.

NUGIRSTAS PASIKALBĖJIMAS.

JONAS:— Klausyk, Kazy, o kur manai ateinantį nedėldienį važiuoti?

KAZYS: — Nagi važiuosiu į So. Bostono Sandariečių pikniką, kuris bus šemeklio ukėje, palei Norwood, Mass.

JONAS: —Tai kad jau daug piknikų buvo tai net ir nusibodo važiuoti.

KAZYS:— Buvo tai buvo, bet tokio kaip šis tai tikrai dar nebuvo, partaigi reikia ir nuvažiuoti.

JONAS:— Tai koiks šis piknikas bus?

KAZYS: — Nagi, broleli jis bus vienas iš linksmiausių, nes žinai, kad So. Bostono Sandariečių vyrų ir moterų kuopos kada ką rengia, tai jau jų parengimą nepamiršti per ilgą laiką. Tame piknike bus visokių linksmybių ir įspudžių. Prieg tam, juk jau ir vasara baigiasi, tai reikia butinai ją baigti su piknikais.

JONAS:— Jeigu taip, tai ir aš ten važiuosiu.

UŽSINUODINO MERGINA.

Tula Mary Mahan, 19 metų mergina, gyvenanti 208 W. 4 st. So. Bostone, ant Concord gatvės šaliagtvio rasta vos gyva užsinuodinusi. Ją skubiai nugabeno į ligoninę, bet priežastį saužudystės nesako.

PETRAS AKUNEVIČIUS

Pagarsėjęs Bostone ir apielinkėje graborius, kuris yra labai energingas žmogus ir nesigaili savo didelio triuso teikti konotinkamiausį patarnavimą aprupinadamas šermenis. Pastaru laiku p. Akunevičius daug yra lietuviams patarnavęs ne tik Bostone ir apielinkės miestuose, bet buna šaukiamas net ir į kitas apielinkės valstijas. Kurie turi reikalus su lietuviu graboriu visi ir visuomet buna jo patarnavimu patenkinti. Partaigi lietuviams patartina visuomet kreiptis prie jo, nes gaus gerą patarnavimą ir už prieinamą kainą.

SANDAROS CENTRO PIKNIKAS.

Ar žinote, kad rugsėjo 12 d. Tautiškam parke, Methuen, Mass. bus Sandaros Centro milžiniškas piknikas. Tame piknike dainuos žymiausi visos Naujos Anglijos dainininkai solistai, kvartetas, duetai ir gal chorai. Bus puiki muzika, kuri linksmais maršais linksmins suvažiavusius iš visos apielinkės lietuvius. Kiek teko girdėti, tai skaitlingos minios lietuvių rengiasi iš visos apielinkės. Tad pasisteng tą dieną ir tu ten buti ir sykiu su visais linksminti.

BALSUOTOJOMS PASTABA.

Ateivės moterys, kurios esate vedusios su šios šalies piliečiais vyrais, gali balsuoti tiktai tos, kurios apsivedė pirm rugsėjo mėnesio 1922 metų. Gi kurios esate vedusios vėliaus, tai neskaitomos pilietėmis ir turi išsiimti pilietiškas popieras.

Pastaikė kelios tokios lietuvės moterys, kurios po paminėto laiko vedusios nuėjo užsiregistruoti balsavimui ir nebuvo prileistos. Pavyzdis: vienos tokios moters tėvas yra pilietis, vyras yra ateivis, naturalizuotas pilietis, su kuriuo jinai apsivedė po minėtam laikui ir prarado teisę balsuoti.

Pajieškojimai

PAJIEŠKAU Mateušą Švarpą, kuris pastaru laiku gyveno Cleveland, Ohio. Turiu su juom labai svarbų reikalą. Jis pats arba kas žino apie jį malonėkite pranešti sekančiu antrašu: **Anelė Varnienė-Pipiraitė,** 275 Bolton st., So. Boston, Mass.

1) **Mykolas ir Ona Pranckunai,** nesenai gyv. 107 Union Ave., Brooklyn, N. Y. Prašoma į Konsulatą ateiti ir pasiimti Kauno Apygardos Teismo pranešimus Tamstų vedamos bylos reikale.

2) **Petras Paškevičius,** iš Ukmergės miesto ir apskr., prieš karą gyvenęs Philadelphia, Pa.

3) **Pranciška Žukauskaitė-Mulerienė, Magdalena ir Elzbieta Muleriutės,** 1909-10 m. gyv. 10 John st., Harirsburg, Ill. (gal Pa.) Ieško pirmosios sunus, pastarųjų brolis.

4) **Antanas Pušinskas ir Marijona Virpšienė,** prieš karą gyvenę Sugarville, Pa.

5) **Vincas Liancertas,** Ukmerges apskr., prieš karą gyv. Grand Rapids, Mich.

6) **Juozas ir Pranas Stankevičiai,** Lorain, Ohio.

Kazys Zamickas, iš Rygos į Ameriką atvykęs 1915 m.

8) **Mikas Jurevičius,** prieš karą gyv. 227 Raspberry st., Shenandoah, Pa.

9) **Jonas Janušis (Januševski),** Amerikon atvykęs 1914 m. ir apsigyvenęs Brooklyn, N. Y. Karo metu buk tarnavęs kariuomenėje, bet kur ir kuo vardu tai giminėms nėra žinoma.

Ieškomieji arba apie juos ką nors žinantieji prašoma atsiliepti šiuo adresu:

Lithuanian Consulate
38 Park Row,
New New York, N. Y.
E. Feleskaitė,
Konsulato sekretorius.

VIEŠAS UŽKVIETIMAS

Vaizbos Butas užkviečia visus Mass. Valst. Lietuvius dalyvauti **metiniame išvažiavime** Rugs. Sept. 15, ant p. Čapliko Ukės, Brigham st. Hudson, Mass. Bus labai įvairus programas. Vieta labai graži ir didelė, lengvai galės sutilpti visi Mass. Lietuviai.

Nepamirškite Sept. 15.

Vaizbos Butas.

Skoliname Piningus

Jei jums reikia pirmą ar antrą mažo ar didelio mortgage už žemiausį nuošimtį gali gauti pas mane, taipgi perku antrus mortgages.

.P. J. KAY,
110 Tremont St. Boston, Mass.
Room 508

VINCAS R. GALUBICKAS
Karpenteris.

Taisome ir pentiname namus, peiperiuojame kambarius, dirbame visokius darbus. Kreipkitės šiuo adresu: (11-27)

72 DOWNER AVE.
DORCHESTER, MASS.
Tel. Columbia 5297

REAL ESTATE

Pigiai.

3 šeimynų, 15 kambarių namas, visi improvementai, šildomi pečiai, elektra ir tt. geroj apielinkėj, tik $12,500.

B. B. STEFAN
361 Broadway So. Boston, Mass.

APDRAUSKIT

Apdrauskit savo automobilius nes įstatymai to reikalauja. Taipgi įsišiurinkit namų rakandus nes gali nelaimė užtikti ir pasilikset be turtų. Visus tuos dalykus atlieku ir teisingai patarnauju.

BRONIS KONTRIM
361 W. Broadway, So. Boston, Mass
Tel. 0605

D. A. Zaletskas

GRABORIUS ir BALSAMUOTOJAS.
Ofisas:
983 CAMBRIDGE ST.
Tel. Univ. 8831—W.
Gyvenimo antrašas:
448 CAMBRIDGE ST.
Cambridge, Mass.
Tel. Univ. 8831—R.

Svarbu

PARSIDUODA — RANDOLPH
$200 įnešti.

7 lotai žemės ir 3 ruimų vasarnamis (netoli nedidelio ežero) su forničium. $600. Kreipkitės pas

A. J. KUPSTIS
332 Broadway So. Boston. Mass.

Štoras del Bučernės Biznio

DORCHESTERYJE ant randos. Bučernės biznis labai reikalingas šioj vietoj. Randa $45. Kreipkitės pas namo savininką:

VINCENT A. JENKINS
1 State St., Boston. Tel. Main 0845

MALDEN, 7 kambarių namas maudynės, šiluma, elektros šviesos ir visi naujausios mados įtaisymai. 4,000 pėdų žemės, keletas vaisinių medžių. Parsiduoda už žemą kainą, randasi po numeriu 35 Hayelwood st. Malden. Galite kreiptis po 9:30 vakarais ar pirm 11 val. ryte.

DORCHESTERY, dvi stubos po 3 šeimynas, 17 ir 18 kambarių. Yra visi įtaisymai. Naujos mados maudynės, elektra, skalbynės, abeji pečiai ir užpakaliniai piazai. Rendų neša $2880. per metus. Kaina tik po $10,800. $3500 nuperka abi stubas. Kreipkitės greitai nes šį mėnesį turi buti parduotos. Agentų prašau nesikreipti. Savininkas gyvena, 72 Sumner st., Dorchesteryj .

LABAI PIGIAI PARSIDUODA BUČERNĖ IR GROSERNĖ.

Kampinis ruimingas štoras lietuvių, lenkų, rusų ir amerikonų tirtoj apylenkėj apgyventas. Randa pigi. Krautuvė didelė. Savininkas 5 mėnesiai kai serga ir labai pigiai parduoda. Lietuviui gera proga ir biznis pelningas.

Kreipkitės šiuo adresu:
JUOZAS ŽURAVLIS
104 Lawrence st., Lawrence, Mass.

PARSIDUODA — SO. BOSTONE
$600 įnešti.

3 šeimynų namas. Rendų neša $552.00 į metus. $3800. Kreipkitės pas (30-2)

A. J. KUPSTIS
332 Broadway So. Boston. Mass.

SOUTH BOSTON, MASS

2 šeimynų namas su 9 kambariais 6 karų garadžius geroje vietoje parsiduoda už $10,000 ant lengvų išlygų. Klauskite:

J. BALUŠAITIS,
337 3rd St., So. Boston, Mass.
Tel. So. Boston 0418-R

PARSIDUODA

CITY POINT

6 šeimynų po 4 kambarius, kampinis namas, geram padėjime, su elektros šviesomis, skalbynėmis ir gesais, randų į mėnesį $142, prekė tik $13,000, ant lengvų išlygų.

V. P. YANKUS.
327 E St., So. Boston, Mass.

Kurie norite namą pirkti arba parduoti, garsinkitės "Sandaroje" Real Estate skyriuje, o pasekmės bus užtikrintos.

PIKNIKAS

Rengia So. Bostono Sandariečių 7-ta vyrų kuopa ir 78-ta moterų kuopa.

NEDĖLIOJE

Rugpiučio-August 22, 1926

Ant ŠEMEKLIO UKĖS

PALEI NORWOOD, MASS.

Šis piknikas, bendromis pajiegomis rengiamas dviejų kuopų bus didelis, linksmas ir įspudingas. Į jį atsilankę visi bus patenkinti, nes bus netik įvairių valgių ir saldžių gėrimų, bet ir šiaip bus įvairių žaislų ir visi turės linksmumo iki valiai. Tad kviečiame visus dalyvauti, nes žinote, kad piknikai jau baigiasi, nes artinas ruduo.

KELRODIS: Iš Bostono reikia važiuoti Norwoodo keliu iki Ellis Station. Nuo ten po kairei paimti Everet st. ir važiuoti iki pikniko vietos.

Visus kviečia RENGĖJAI.

Klauskite apie musų dalinį išmokėjimo planą.

POWERS & MEHEGAN

PLUMBERUOJAME, ĮVEDAME ŠILIMAS IR GESĄ
463 WEST BROADWAY ARTI DORCHESTER ST.
Telefonas 3770.

V. ŽIURY

KOSTUMERIŠKAS KRIAUČIUS,
Vien tik vyriškų drabužių.

Apie gerumą klauskite mano kostumerių, kurie jau dėvi mano darytus drabužius. Prieg tam priimam senus siutus pataisymui, išvalom ir suprosnam už labai prieinamą prekę. Taipgi priimam ir moterų rubus plauti, prosyti ir taisyti, o ypatingai šilkines moterų sukneles padarom kaip naujas.

Todel lietuviai ir lietuvaitės ateikit pas mane o įsitikinsit, kad šis apgarsinimas yra teisingas.

Valandos kasdien nuo 8 val. ryte iki 8 val. vakare.

344 WEST BROADWAY SOUTH BOSTON, MASS.

P. J. Akunevičius

LIETUVIS GRABORIUS

Suteikia geriausį paskutinį patarnavimą.

Už pilną pagrabą galima apsieit su $80 ir augščiau už didelius, o už vaikus nuo $20 ir augščiau. Pigiai ir gražiai.

Ofiso ir gyvenimo antrašas:
826 E. 6-TH STREET, SOUTH BOSTON, MASS
Tel. S. B. 4486.

TAXI

KNAPP CAB CO.
ŽEMA MOKESTIS
TELEFONAS:
South 3600 Boston

Stotis: 81 Dorchester gatvė 24 valandų patarnavimas.
Automobiliai del vestuvių, taipgi pasivažinėjimui valandom ir tt.

Tel. So. Boston 2795-R
NEW ENGLAND CLEANSING & DYLING CO.
450 Broadway So. Boston, Mass.
Drapanas paims ir atveš dykai
Pašaukite per telefoną

ALLEN DWE
DENTISTAS
Kambarys 17. Tel. connection
409 BROADWAY
South Boston

K. ŠIDLAUSKO
APTEKA
Kurioje galima gauti visokių gyduolių ir įvairių šaknų. Reikale kreipkitės.
373 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.